Polska Akademia Nauk
Biblioteka Gdańska

Sprawozdanie z działalności

2012 rok

P·A·N
BIBLIOTEKA GDAŃSKA

Spis treści

Struktura organizacyjna 3
Rada Naukowa 4
Kolegium Biblioteki Gdańskiej 6
Skład osobowy 7
Finanse 10
Stan zbiorów i ich wartość wg Ksiąg Inwentarzowych 17
Gromadzenie i uzupełnianie zbiorów 18
Opracowanie zbiorów 25
Udostępnianie zbiorów 32
Magazynowanie zbiorów 42
Skontrum 45
Konserwacja i archiwizacja zbiorów 47
Działalność dydaktyczna i popularyzatorska 55
Udział w życiu naukowym, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji 62
Publikacje pracowników 75
Współpraca z zagranicą 80
Wydawnictwa 83
Administracja 84
Sprawy socjalne 88
Kancelaria Obrony Cywilnej 90
Uwagi końcowe 91

Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna zatwierdzona Decyzją nr 52 Prezesa Polskiej Akademii Nauk z dnia 15 listopada 2011(załącznik nr 1 do Statutu PAN Biblioteki Gdańskiej).

I. Dział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów
II. Dział Opracowania Druków Nowych
III. Dział Druków XIX i pierwszej połowy XX wieku (nabytki do roku 1945)
IV. Dział Udostępniania i Informacji Naukowej
V. Dział Zbiorów Specjalnych:
- Pracownia Dokumentów Wtórnych i Informatycznych
- Pracownia Dokumentów Życia Społecznego
- Pracownia Fotografii
- Pracownia Grafiki
- Pracownia Kartografii
- Pracownia Muzykologiczna
- Pracownia Numizmatów i Ekslibrisów
- Pracownia Rękopisów
- Pracownia Starych Druków
- Pracownia Teatrologiczna

VI. Dział Konserwatorsko-Introligatorski:
- Pracownia Konserwacji
- Pracownia Introligatorska
- Laboratorium Odkwaszania Druków

VII. Dział Finansowo – Księgowy
VIII. Dział Administracyjno – Gospodarczy:
- Komórka ds. Pracowniczych
- Komórka ds. Techniczno-Gospodarczych
- Komórka ds. BHP

IX. Sekretariat
X. Archiwum Zakładowe
XI. Kancelaria Obrony Cywilnej

Rada Naukowa

Rada Naukowa powołana decyzją prof. dr hab. Mirosławy Marody, Wiceprezesa PAN, z dnia 31 marca 2011 roku, działała w następującym składzie:

prof. dr hab. Józef Borzyszkowski
mgr inż. Ewa Chrzan
prof. dr hab. Jan Drwal
mgr Roman Dzięgielewski
prof. dr hab. Tomasz Jasiński
mgr Ewa Kobierska-Maciuszko
prof. dr hab. inż. Aleksander Kołodziejczyk
prof. dr hab. Jacek Marecki
prof. dr hab. Mieczysław Nurek
dr Maria Pelczar
mgr Wanda Pętlicka
mgr Stefania Sychta
dr Zofia Tylewska-Ostrowska
dr Anna Walczak
prof. dr hab. Jarosław Włodarczyk

Na pierwszym spotkaniu Rady Naukowej w 2012 roku dr Zofia Tylewska-Ostrowska przedstawiła w formie multimedialnej prezentacji sprawozdanie z działalności Biblioteki w 2011 roku, które po dyskusji zostało przyjęte jednogłośnie przez członków Rady. Omawiając sprawy bieżące Dyrektor poinformowała o nowym Statucie PAN BG i wskazała na szereg błędnych i niejasnych zapisów (traktowanie Biblioteki jako placówki badawczo-rozwojowej, wątpliwości wobec procedury wyłaniania członków RN, błędy gramatyczne). Obecny na zebraniu prof. dr hab. Jarosław Mikielewicz obiecał poprzeć działania Dyrekcji mające naprawić wadliwy akt prawny.

Na początku drugiego spotkania 14.12.2012 członkowie Rady uczcili pamięć zmarłego prof. dra hab. Jana Drwala. Zgodnie z przyjętym programem pracy Rady Naukowej posiedzenie poświęcone było informacji przekazanej przez Dyrektora Biblioteki dr Z. Tylewską-Ostrowską o ważniejszych dokonaniach mijającego roku oraz planom naukowym i wydawniczym na rok 2013 (mgr Wanda Pętlicka). W ożywionej dyskusji wyrażono uznanie dla zaangażowania pracowników Biblioteki w minionym roku, a także dla ilości planowanych do wykonania prac naukowych w roku 2013. Posiedzenie zakończono prezentacją multimedialną, będącą uzupełnieniem złożonego przez p. Dyrektor sprawozdania z wydarzeń roku 2012, przybliżającą pobyt Pani Dyrektor i dr Anny Walczak w Katarze.

Kolegium Biblioteki Gdańskiej

Kolegium Biblioteki Gdańskiej spotykało się w 2012 roku 11 razy, zgodnie z planem pracy.

Termin	Tematyka	Referują
Styczeń	Sprawy organizacyjne i plany na rok 2012. Wstępna informacja dotycząca budżetu na 2012 rok.	Dyrektor Dyrektor ds. finansowo-księgowych
Luty	Podsumowanie wyników pracy w roku 2011. Problemy promocji w PAN BG.	Dyrektor mgr Marta Pawlik mgr Anna Potorska
Marzec	Podział funduszu mieszkaniowego i socjalnego. Problemy Działu Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów.	mgr Elżbieta Czapiewska mgr Izabela Wajer-Kjellander
Kwiecień	Problemy Działu Opracowania Druków Nowych.	mgr Maria Ożugowska
Maj	Problemy Działu Druków XIX i pierwszej połowy XX wieku.	mgr Roman Dzięgielewski
Czerwiec	Problemy Działu Udostępniania i Informacji Naukowej.	mgr Ewa Penkalla
Lipiec	Informacja o Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej – podsumowanie projektu	dr Maria Pelczar mgr Stefania Sychta
Wrzesień	Sytuacja finansowa w II półroczu Sprawy socjalne. Wykorzystanie urlopów pracowniczych.	mgr Alicja Świątek-Jaros; mgr Elżbieta Czapiewska; Barbara Foremnik
Październik	Problemy Działu Zbiorów Spec.	dr Anna Walczak
Listopad	Problemy Działu Konserwatorsko-Introligatorskiego.	mgr Marta Klott-Żychska
Grudzień	Plany pracy poszczególnych Działów na rok 2013.	Kierownicy Działów

Ponadto na każdym spotkaniu omawiano sprawy bieżące.

Skład osobowy

W dniu 31 grudnia 2012 roku pracowało w PAN Bibliotece Gdańskiej 70 pracowników pełnozatrudnionych i 36 osób w grupie pracowników niepełnozatrudnionych.

Łącznie 106 osób.

STANOWISKA	PEŁNY ETAT	NIEPEŁNY ETAT
adiunkci	--	1
st. bibliotekarze dyplomowani	5	2
bibliotekarze dyplomowani	2	--
st. kustosze	14	8
kustosze	4	3
st. bibliotekarze	8	1
bibliotekarze	7	3
mł. bibliotekarze	6	2
st. magazynierzy biblioteczni	7	8
introligatorzy	4	--
pracownicy ekonomiczni	3	-
pracownicy administracyjno-gospodarczy	2	3
administratorzy bazy danych	--	1
programiści	--	2
rzemieślnicy	3	1
sprzątaczki	5	--
specjalista ds. OC i informacji niejawnych	--	1
st. inspektor ds. bhp	--	1

Zmiany w zatrudnieniu w stosunku do 31 grudnia 2011 roku.

RODZAJ ZMIANY:	ILOŚĆ OSÓB
Z pracy odeszli	4
Pracę podjęli	4
Zmiany w wymiarze zatrudnienia	4
Awansowali	5

Obsada Działów i Pracowni na dzień 31 grudnia 2012 r.

Dyrektor:	dr Zofia Tylewska-Ostrowska
Zastępca Dyrektora:	mgr Wanda Pętlicka
Zastępca Dyrektora ds. finansowo-księgowych:	mgr Alicja Świątek-Jaros
Sekretariat:	Iwona Trojanowska Dariusz Palmowski

DZIAŁ	KIEROWNIK	LICZEBNOŚĆ DZIAŁU
D. Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów	mgr Izabela Wajer-Kjellander	7
D. Opracowania Druków Nowych	mgr Maria Ożugowska	12
D. Druków XIX i Pierwszej Połowy XX w.	mgr Roman Dzięgielewski	13
D. Udostępniania i Informacji Naukowej	mgr Ewa Penkalla	14
D. Zbiorów Specjalnych:	dr Anna Walczak	28
Pracownia Rękopisów	*mgr Zenobia Pszczółkowska*	*6*
Pracownia Starych Druków	*mgr Ewa Ogonowska*	*7*
D. Konserwatorsko-Introligatorski	mgr Marta Klott-Żychska	8
D. Finansowo–Księgowy	mgr Alicja Świątek-Jaros	3
D. Administracyjno–Gospodarczy:	---	15
Komórka ds. Pracowniczych	*Barbara Foremnik*	*12*
Komórka ds. Techniczno-Gospodarczych	*Maciej Mielniczuk*	*3*
Archiwum Zakładowe	---	1
Pomorska Biblioteka Cyfrowa	dr Maria Pelczar	1
Kancelaria OC i Pełnomocnik Informacji Niejawnych	---	1

Finanse

PAN Biblioteka Gdańska była finansowana z dotacji budżetu państwa zatwierdzonej dla Polskiej Akademii Nauk przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Część 67, Dział 730, Rozdz. 73011 w łącznej kwocie **6 834 042,-** zł.

Na wysokość dotacji podmiotowej składa się dotacja na działalność bieżącą (**6 509 900,-** zł) oraz dotacje celowe na inwestycje, tj. docieplenie elewacji i wymianę stolarki okiennej budynku Biblioteki przy ul. Wałowa 15 (**200 000,-** zł), na zakupy inwestycyjne zbiorów specjalnych i serwera (**107 780,-** zł) i na wkład własny w projekcie *Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej*, realizowanym z udziałem środków europejskich (**16 362,-** zł).

Przychody z prowadzonej działalności:

1. Kwotę 34 040,25 zł Biblioteka otrzymała w formie zaliczki na pokrycie wydatków realizowanego projektu *Pomorska Biblioteka Cyfrowa*, w części finansowanej ze środków europejskich z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego, od instytucji zarządzającej tj. Marszałka Województwa Pomorskiego. Kwota ta stanowi 75% wydatków poniesionych w 2012 (wniosek o płatność nr 16 - końcowy).
2. 53 056,66 zł stanowią środki otrzymane z PAN na prefinansowanie realizowanego projektu PBC, tj. na opłacenie faktur z końca 2011 oraz za rok 2012.
3. Biblioteka udostępniała odpłatnie innym instytucjom salę konferencyjną. Z wynajmu sali pozyskała kwotę 9 356,41 zł. Przychód ten przeznaczono na działalność statutową Biblioteki Gdańskiej.
4. Biblioteka w 2012 r. świadczyła odpłatne usługi odkażania zbiorów bibliotecznych i muzealnych w komorze próżniowej. W ten sposób uzyskano 1 463, 43 zł przychodu.
5. Biblioteka za kwotę 8 050 zł wykonała na zamówienie Gabinetu Prezesa ok. 40 reprodukcji z własnych zbiorów jako ma-

teriały promocyjne oraz przygotowała wystawę planszową na potrzeby obchodów 60-lecia PAN w Powsinie.

6. Na zamówienie Orientalist Museum (Katar) PAN BG wykonało oprawę 2 wypożyczonych na wystawę w Ad-Dausze obiektów graficznych za sumę 2 278,33 zł.
7. Biblioteka otrzymała dodatkowe środki na zakup zbiorów specjalnych od prywatnego sponsora w wysokości 4 510 zł oraz od Fundacji Biblioteki Gdańskiej w wysokości 5 720 zł.

Pozostałe przychody:

Suma 130.000,- zł to darowizny celowe od sponsora. Od Gdańskiej Infrastruktury Wodociągowo-Kanalizacyjnej otrzymaliśmy 110 000 zł na nagranie i wydanie płyty CD z *Passio Christi* J. B. Ch. Freislischa, IV wol. z serii *Muzyczne Dziedzictwo Miasta Gdańska* oraz 20 000 zł na przygotowanie edycji listów Jana Heweliusza.

	plan	wykonanie	%	zwrot
DOTACJA z BUDŻETU PAŃSTWA	**6 834 042,-**	**6 833 925,47**	**100**	**116,53**
dotacja podmiotowa	**6 509 900,-**	**6 509 893,47**	**100**	**6,53**
dotacja celowa, w tym:	**324 142,-**	**324 032,-**	**99,9**	**110,-**
inwestycje	200 000,-	200 000,-	100	-
zakupy inwestycyjne	107 780,-	107 670,-	99,9	110,-
wkład własny do PBC	16 362,-	16 362,-	100	-
PRZYCHODY z WŁASNEJ DZIAŁALNOŚCI	**117 800,-**	**118 475,08**	**100,6**	**-**
zaliczka z Urzędu Marszałkowskiego na finansowanie projektu PBC	34 040,25	34 040,25	100	-
prefinansowanie wydatków na realizację projektu PBC	53 056,66	53 056,66	100	-
wynajem sali konferencyjnej	9 000,-	9 356,41	104	-
usługi odkażania zbiorów	1 400,-	1 463,43	104,5	-
darowizna na zakup grafik	4 510,-	4 510,-	100	-
darowizna Od Fundacji BG na zakupy inwestycyjne zbiorów specjalnych	5 720,-	5 720,-	100	-
pozostałe usługi	10 073,09	10 328,33	102,5	-
POZOSTAŁE PRZYCHODY	**130 000,-**	**130 000,-**	**100**	**-**
projekt *Muzyczne Dziedzictwo Miasta Gdańska*	110 000,-	110 000,-	100	-
projekt *Edycja listów J. Heweliusza*	20 000,-	20 000,-	100	-
ŁĄCZNIE	**7 081 842,-**	**7 082 400,55**	**100,01**	**116,53**

Wydatki wg rodzajów kosztów

Rodzaj wydatku	Koszty ogółem	W tym sfinansowane dotacją podmiotową oraz zobowiązania na początek roku
Amortyzacja	1 281 137,16	-
Wynagrodzenia, w tym:	3 704 316,18	3 628 933,00
- *osobowe*	*3 621 316,18*	*3 621 003,00*
- *bezosobowe*	*83 000,00*	*7 930,00*
Ubezpieczenia Społeczne, składki zdrowotne i Fundusz Pracy	638 755,11	568 799,98
Odpis na ZFŚŚ	112 674,72	112 674,72
Zakup towarów i usług, w tym :	**2 334 231,41**	**2 199 485,70**
- *gromadzenie zbiorów*	*385 654,22*	*381 144,22*
- *materiały i wyposażenie*	*336 779,26*	*334 775,34*
- *energia*	*589 714,55*	*589 714,55*
- *usługi remontowe*	*238 654,89*	*238 654,89*
- *usługi telefoniczne*	*13 808,16*	*13 808,16*
- *usługi dost. do internetu*	*6 870,15*	*6 870,15*
- *podróże krajowe*	*15 910,43*	*15 321,83*
- *podróże zagraniczne*	*5 170,41*	*1 312,17*
- *zakup usług pozostałych*	*705 002,60*	*581 217,65*
- *pozostałe świadczenia, składki*	*36 666,74*	*36 666,74*
Razem koszty	**8 071 114,58**	**6 509 893,40**
Wydatki inwestycyjne	**313 390,00**	**307 670,00**
OGÓŁEM	**8 384 504,58**	**6 817 563,40**

Wykonanie kosztów wg planu zadaniowego

Nr zad.	Nazwa zadania	Wykonanie
1.	Gromadzenie zbiorów	385 654,22
2.	Opieka nad zbiorami	3 367 175,02
3.	Działalność upowszechniająca naukę (w tym promocja)	520 317,79
4.	Zabezpieczenie organizacyjno-techniczne	3 797 967,55
5.	Wydatki inwestycyjne (zakup zb. specjalnych, serwera i docieplenie budynku)	313 390,00
Ogółem		**8 384 504,58**

Wydatki (w zł) na gromadzenie zbiorów w 2012 roku wg ksiąg inwentarzowych poszczególnych rodzajów zbiorów:

druki zwarte nowe	177.840,19
czasopisma krajowe i zagraniczne	43.720,76
zbiory specjalne, w tym:	416.352,73
kopie cyfrowe	*135.710,54*
DŻS	*650,00*
ekslibrisy	*800,00*
eksponaty muzealne	-
grafika	*83.098,60*
fotografie	*9.358,00*
inkunabuły	-
kartografia	*22.667,38*
mikrofilmy	*78.261,21*
muzykalia	*850,00*
numizmaty	*1.750,00*
rękopisy	*19.300,00*
stare druki	*63.237,00*
teatralia	*670,00*
ogółem:	**637.913,68 zł**

Według wpisu do ksiąg inwentarzowych na dzień 31 grudnia 2012 roku stan ksiąg wynosił:

Stan konta 010-2001-802

Zbiory Biblioteczne (księgozbiór) 12 725 467,16 zł

Stan konta 010-2001-803

Dzieła Sztuki i Eksponaty Muzealne 101 223,13 zł

Wydatki ze środków na Działalność Upowszechniająca Naukę (DUN)

DZIAŁALNOŚĆ UPOWSZECHNIAJĄCA NAUKĘ		
	przyznano	wydano
archiwizacja i digitalizacja zbiorów specjalnych	**100 000,00**	**100 000,23**
OCR zeskanowanego katalogu kartkowego	**36 000,00**	**36 000,00**
konserwację rękopisu z XVI wieku *Kronika Wielkich Mistrzów Krzyzackich*	**30 000,00**	**29 999,70**
tworzenie i utrzymanie bazy własnej VTLS	**44 000,00**	**44 000,00**
zakup baz danych (dla potrzeb czytelników)	**13 900,00**	**13 900,00**
ŁĄCZNIE	**223 900,00**	**223 899,93**
zwrot		**0,07**

Uzyskano zgodę Polskiej Akademii Nauk na przesunięcie 0,30 zł pozostałych z zadania *Konserwacja* na zadanie *Archiwizacja*. Stąd kwota wydatkowana przy *Archiwizacji* wyniosła 100.000,23 zł a zwrot na konto PAN wyniósł 0,07 zł.

Stan zbiorów i ich wartość wg Ksiąg Inwentarzowych

Na dzień 31.12.2012 r.

rodzaj zbiorów	ilość	wartość zł
Druki zwarte XIX – XXI w.	**585.078**	**2.513.334,49**
Wydawnictwa ciągłe XIX – XXI w.[1]	**97.850**	**1.465.979,20**
Zbiory Specjalne, w tym:	**202.387**	**8.847.376,60**
kopie cyfrowe[2]	8.294	1.046.106,67
DŻS	28.375 (w tym193 kasety)	20.663,93
ekslibrisy wraz z albumami	12.809	8.709,87
eksponaty muzealne	109	101.223,13
fotografie wraz z albumami	33.443	94.001,91
grafika	8.209	292.014,32
kartografia	10.967	153.634,65
mikrofilmy [3]	15.190	1.811.367,02
muzykalia[4]	145	1.238,00
numizmaty	3.976	57.577,27
reprodukcje starych druków	118	4.989,25
rękopisy	9.964	437.160,91
stare druki, w tym:	60.923	4.701.308,67
inkunabuły	*664*	*1.874.301,23*
teatralia[5]	9.865	117.381,00

[1] Liczba tytułów czasopism ogółem - 7.892, liczba tytułów, które wpłynęły w 2012 – 724. W tym 6 nowych i 2 przeniesione z druków zwartych w wyniku melioracji

[2] Zapisane na 8.565 płytach CD +7 dyskach zewnętrznych

[3] Utrwalone na 2.352.474 klatkach – 8.461 szpulach

[4] Oddaje stan inwentarza założonego w 2009 roku w związku z powstaniem Pracowni Muzykologicznej. Z zasobu historycznego wyselekcjonowano dotąd 602 pozycje muzykaliów z rękopisów i 617 ze starych druków na podstawie istniejącej kartoteki starych druków muzycznych. Skontrum zbiorów XIX w. w obrębie Działu Muzyka (sygn. Ee) pozwoliło określić stan muzykaliów na 2.921 poz. sygnaturowych, którym odpowiada ponad 4 tys. woluminów. Ponieważ wspomniana kartoteka zawiera w części pozycje z sygn. Ee szacunkowo można przyjąć, że stan muzykaliów wynosi około 4,5 tys. druków, przy założeniu, że ich liczba może wzrastać w miarę penetracji zbiorów z innych działów.

[5] Stan inwentarza założonego w 2005 r. w związku z powstaniem Pracowni Teatrologicznej. Z zasobu historycznego wyselekcjonowano dotąd 17.117 obiektów teatralnych z DŻS oraz 133 z rękopisów XX wieku.

Gromadzenie i uzupełnianie zbiorów

DRUKI ZWARTE XIX–XXI W.

Stan księgozbioru **druków zwartych XIX - XXI w**. na dzień 31.12.2012 r. wyniósł **585 078 wol**. o wartości **2 513 334,49 zł**.

Do Księgi Inwentarzowej Druków Zwartych Nowej Książki w roku 2012 wpisano:

sposób nabycia	ilość wol.	wartość zł
kupno	3.566	177 840,19
dary	1 801	45 030,58
wymiana	186	6 514,10
zasób	7	770,00
ogółem:	**5.560**	**230 428,27**
(w tym: polskich 5.160 wol., obcych 400 wol.)		

Przez Księgę Ubytków przeprowadzono 139 wol. o wartości 114,41 zł.

Wymianę zagraniczną prowadzono z 53 instytucjami z 26 krajów. W ramach tej współpracy otrzymano 79 wol. druków zwartych i 156 egz. czasopism; wysłano 5 wol. druków zwartych, 29 egz. czasopism. Najaktywniejsze instytucje to: Rossijskaja gosudarstvennaja biblioteka (Rosja), Herder Institut (Niemcy), Universitätsbibliothek Leipzig (Niemcy), The University of Michigan Library (USA), UCL School of Slavonic and East European Studies (W.Brytania), Academia Romana Biblioteka (Rumunia), Le Centre d'Études Supérieures de Civilisation Médiévale (Francja).

Aktywna współpraca polegająca na przekazywaniu darów w postaci publikacji dotyczyła 42 stałych ofiarodawców (z około 380 kont zarejestrowanych w kartotece akcesyjnej). Wśród nich na wyróżnienie zasługują: Biblioteka PAU i PAN w Krakowie, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Biblioteka KUL, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski,

IPN, Centralna Biblioteka Wojskowa, Fundacja Kronenberga, Nadwiślańskie Towarzystwo Literackie, Wydawnictwo Bernardinum. Ponadto około 280 ofiarodawców prywatnych i instytucjonalnych jednorazowo wzbogaciło nasze zbiory o cenne dary.

W formie darów otrzymano 1.713 wol., 11 map, 6 CD, 4 grafiki, 1 program teatralny, 50 DŻS-ów; wysłano 17 wol. druków zwartych i 50 egz. czasopism.

Ważniejsze nabytki zagraniczne druków zwartych:

- → *The Encyclopaedia of Islam*, T. IX-XII, Leiden 2002.
- → Silver L.,*Pieter Breugel*, New York-London 2011.
- → *Katalog der antiken Bildwerke* , T. II/1 I T. II/2, München 2011.
- → *Gesamtkatalog der Wiegendrucke*, Bd.XI. Stuttgart 2008.
- → Börsch-Supan E., *Karl Friedrich Schinkel*, Berlin-München 2011.
- → Praetorius M.,*Prusijos domybes, arba Prusijos regykla*, T.4,
- → *Prusu Baznycios Kronika*, Kn.7. Vilnius 2011.
- → Humbertclaude E., *Récréations de Hultazoh*, Paris 2010.
- → Baltrunas V., *Lietuvos pilys ir tuirtoves*, Kaunas 2011.

WYDAWNICTWA CIĄGŁE XIX–XXI W.

Stan **wydawnictw ciągłych** na dzień 31.12.2012 r. wyniósł **97 850 wol.** o wartości **1.465 979,20 zł.**

Do Księgi Inwentarzowej Wydawnictw Ciągłych w 2012 roku wpisano:

sposób nabycia:	ilość wol.	wartość zł
kupno	681	43 720,76
dary	475	13 855,00
wymiana	59	2 420,00
zasób	4	145,00
OGÓŁEM	**1.219**	**60 140,76**
(w tym: polskich 1 043 wol., obcych 176 wol.)		

Prenumerata na rok 2012 objęła 247 tytuły (250 egz.; 3 tytuły w podwójnych egzemplarzach) czasopism polskich o wartości 31.978,38 zł oraz 64 tytuły czasopism zagranicznych o wartości 43.990,68 zł.

Poza prenumeratą uzupełniano wydawnictwa ciągłe zakupami bezpośrednimi na rynku księgarskim bądź u wydawców (tzw. tytuły wąsko specjalistyczne) w ilości 82 tyt. = 154 egz. o wartości **6 074,29** zł.

Stan bieżących tytułów i egzemplarzy czasopism pochodzących ze wszystkich źródeł - 724, w tym polskich tytułów - 571, a obcojęzycznych - 153.

Ważniejsze nabytki zagraniczne czasopism (tytuły z wymiany zagranicznej) :

- → *Bibliotekovedenie* (Rosja)
- → *Bibliografija* (Rosja)
- → *Journal/ Universität Leipzig* (Niemcy)
- → *Representations* (USA)
- → *Michigan Quarterly Review* (USA)
- → *Slavonic and East European Review* (Wielka Brytania)
- → *Rivista istorica* (Rumunia)
- → *Cahiers de Centre d'Etudes Supérieures de Civilisation Médiévale* (Francja)

Ważniejsze nabytki zagraniczne czasopism (tytuły z prenumeraty):

- → *Bibliothek-Forschung und Praxis* (Niemcy)
- → *Critical Quarterly* (Wielka Brytania)
- → *Germanistik* (Niemcy)
- → *History* (Wielka Brytania)
- → *Journal of Victorian Culture* (Szkocja)
- → *The Library* (Wielka Brytania)

→ *Restaurator International Journal for the Prevention of Library* (Niemcy)
→ *English Historical Review* (Wielka Brytania)

W Dziale Gromadzenia sprawdzono łącznie około 120 ofert liczących ponad 17 tysięcy pozycji i złożono zamówienia na 1.860 pozycji. Śledzono bieżący rynek księgarski, antykwaryczny, uczestniczono w Targach Książki w Krakowie.

Nadano 5.150 sygnatur opracowanym w Virtui publikacjom i wpisano 5.500 sygnatur do Księgi Inwentarzowej.

Nowe Nabytki w liczbie 4.070 poz. wpisywano bezpośrednio do internetowej bazy danych, umożliwiając czytelnikom bieżące śledzenie nowości.

Prowadzono Księgę Ubytków wykreślając na podstawie protokołów ubytków 139 pozycji z ksiąg akcesyjnych i z 139 z inwentarzy topograficznych.

Współuczestniczono w pracach przy księgozbiorze *Biblioteki Warszawskiej* – kontynuując pieczętowanie i wklejając kody i paski zabezpieczające.

Dział Druków XIX i pierwszej połowy XX w. przejął od OO. Dominikanów z parafii św. Mikołaja w Gdańsku depozyt druków sprzed 1945 r. (w większości księgozbiór gdańskiego proboszcza ks. Magnusa Bruskiego <1886-1945>), który został odkażony i zinwentaryzowany: druki zwarte - 1.553 tytuły w 1.592 wol., wydawnictwa ciągłe – 10 tytułów w 61 wol., czasopisma – 112 tytułów w 774 wol., 3 fascykuły zwierające 208 druków (wszystkie pozycje sprzed 1945 roku). Ponadto spisano 262 tytuły w 277 wol. druków zwartych i 11 tytułów w 11 wol. czasopism oraz 3 fascykuły zawierające 273 druki (wszystkie wydane po 1945 roku).

ZBIORY SPECJALNE

Do Ksiąg Inwentarzowych Zbiorów Specjalnych w 2012 roku wpisano:

Zbiory	Zakup		Dary		Zasób		Razem	
	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość
Kopie cyfrowe	2.938	135.710,54	23	18.594,52	160	56.094,67	3.121	210.399,73
DŻS	1	650,00	199	440,00	-	-	200	1.090,00
Ekslibrisy łącznie z albumami	1	800,00	5	50,00	-	-	6	850,00
Eksponaty muzealne	-	-	-	-	-	-	-	-
Fotografie łącznie z albumami	43	9.358,00	128	1.499,00	-	-	171	10.857,00
Reprodukcje st.dr.			1	4.500,00	1	300,00	2	4.800,00
Grafika	68	83.098,60	22	34.200,00	-	-	90	117.298,60
Inkunabuły	-	-	-	-	-	-	-	-
Kartografia	199	22.667,38	3	3.260,00	-	-	202	25.957,38
Mikrofilmy	1.922	78.261,21	172	4.000,08	-	-	2.094	82.261,29
Muzykalia	1	850,00	-	-	-	-	1	850,00
Numizmaty	19	1.750,00	3	140,00	-	-	22	1.890,00
Rękopisy[6]	143	19.300,00	31	2.060,00	11	0[7]	185	21.360,00
Stare druki bez inkunabułów	22	63.237,00	-	-	455	205.400,00	477	268.637,00
Teatralia	5	670,00	299	1.183,00	-	-	304	1.853,00
Ogółem	**5.362**	**416.352,73**	**886**	**69.926,60**	**627**	**261.794,67**	**6.875**	**748.074,00**

Ważniejsze nabytki:

RĘKOPISY:

1) Odpis włoskiego dokumentu pergaminowego z 1202 r., wykonany na przełomie XIII i XIV wieku – Ranucio Ciani nadaje opatowi klasztoru św. Wawrzyńca prawo patronatu kościoła św. Mikołaja w Marciano.

[6] W rękopisach znajduje się depozyt zawierający 24 poz. wartości: 7.000; doliczony został do całości rękopisów.

[7] Jest to część większego zakupu z 1974 r. którego wartość została już uwzględniona.

2) Dokument króla Gustawa Adolfa dotyczący nadania dóbr Jonkalpen w Inflantach Johanowi Potkillowic.
3) [Gdańskie przysięgi urzędnicze]. Rękopiśmienna księga zawierająca roty 15 przysiąg urzędników gdańskich z 1797 r. Zawiera roty prezydenta miasta Gdańska, kontrolera kasy miejskiej, chirurga i in. Na papierze czerpanym ze znakami wodnymi.
4) Materiały rodzinne i naukowe Hanny Domańskiej i Leona Lifschesa (maszynopisy artykułów, książek, albumy itp.) – całość archiwum.

STARE DRUKI:

(jako uzupełnienie druków gdańskich lub Gdańska dotyczących)

1) Bourgelat *Anfangsgrunde*..., Danzig 1772
2) Brawe, J. *Der Freigeist* ..., Danzig 1774
3) Willenberg, Samuel Fryderyk *Poena post mortem durante* …,Gedani et Lipsiae 1751. Traktat prawniczy autorstwa gdańskiego uczonego dotyczący kar, które mają trwać dalej, nawet po śmierci sprawcy.
4) Hieronim ze Strydonu (340-420) *Opera*. Basileae 1536-1537. Egzemplarz z superekslibrisem Michała Coletusa, proboszcza Kościoła Mariackiego i profesora Gimnazjum Akademickiego
5) Borowski, G.H. *Natuerliche Abbildung* ..., Berlin 1781
6) Bonifacius VIII, *Liber Sextus Decretalium*…, Lugduni 1511. Bardzo dobrze zachowany tzw. post-inkunabuł

KARTOGRAFIA:

Zakupy aukcyjne w zbiorach kartograficznych są przede wszystkim uzupełnieniem istniejących kolekcji map Prus z XVII/XVIII w. Uzupełniono ją o mapę wydaną przez P. van der Aa w Lejdzie ok. 1710 roku i mapę opracowaną przez Mercatora, a wydaną przez J. Janssoniusa w Amsterdamie w 1634r. Kolekcja map Żuław powiększyła się o mapę opracowaną przez J. H. Svarta, wydaną po 1680 roku. Zakupiono dwa plany miast: Wilna i Królewca pochodzące z III tomu Brauna i Hogenberga wydanego w Kolonii w 1581 roku, oraz bardzo ciekawy pod względem hydrograficznym atlas rzek : Wi-

sły , Niemna i Pregoły zawierający 46 luźnych kart , wydany w 1899 r. w Berlinie.

FOTOGRAFIE:

Fotografie Jana Bułhaka ze zniszczonego Gdańska 1945 r.
Fotografie z folwarków posiadłości Rudzienice k/Iławy, ok. 1860 r.

GRAFIKA

1. Anton Möller, Widok Gdańska (fragment). Odbicie z płyty drugiej od lewej, jednej z siedmiu składających się na wielkoformatowy widok ogólny Gdańska, powstały w latach 1592-1593, nr inw. 6411
2. Jeremias Falck, (E. Nosky napisy), wg Adolfa Boya, Brama triumfalna z Atlasem i Herkulesem, 1646 wzniesiona na przyjazd Ludwiki Marii Gonzagi do Gdańska, nr inw. 6428
3. Prace architektoniczne pomorskich architektów Alfonsa i Zdzisława Licznerskich; Gr Al. 4344 - 4364

W Dziale Zbiorów Specjalnych sprawdzono około 5.500 poz. z ofert antykwariatów, domów aukcyjnych i ofert prywatnych. Trzykrotnie uczestniczono w aukcjach (Gdańsk, Warszawa, Bydgoszcz) dokonując zakupu ważnych uzupełnień księgozbioru. Ponadto dokonywano także zakupów aukcyjnych poprzez pocztę.

ARCHIWUM

Archiwum Zakładowe przejęło 5 poszytów z sekretariatu Biblioteki.

Opracowanie zbiorów

DRUKI ZWARTE I WYDAWNICTWA CIĄGŁE XIX-XXI W.

Druki zwarte i wydawnictwa ciągłe XIX-XXI wieku objęte opracowaniem on-line.

Opracowanie odbywa się w wersji 2011.2.18.8 systemu VIRTUA.
W dniu 31.12.2012 r. katalogowa baza on-line BG PAN zawierała[8]:

- 77.609 rekordów bibliograficznych, w tym 3.428 rekordów bibliograficznych czasopism
- 86.864 rekordów egzemplarza
- 174.011 rekordów haseł wzorcowych
- 4.087 rekordów zasobu

W roku 2012 do katalogowej bazy on-line BG PAN wprowadzono:

- 14.118 rekordów bibliograficznych (łącznie z lokalizacją rzymską)
- 17.543 rekordów egzemplarza
- 26.593 rekordów haseł wzorcowych
- 1.255 rekordów zasobu (w tym w wyniku retrokonwersji czasopism 271 tytułów=2.664 wol.).

W Dziale Opracowania (druki nowe) utworzono 5.871 nowych rekordów bibliograficznych, w tym 130 rekordów elektronicznych: 878 (78 elektron.) własnych oraz 4.993 (52 elektron.) skopiowanych; nie ma żadnych zaległości w opracowaniu przedmiotowym. Wszystkie pozycje na bieżąco otrzymują charakterystykę rzeczową zgodną z językiem KABA, zdecydowana większość tytułów otrzymuje 2-3 hasła przedmiotowe. Na potrzeby rzetelnego opracowania przedmiotowego utworzono 723 rozwiniętych haseł przedmiotowych i korzystano z istniejącej w NUKAT leksyki.

[8] dane obejmują całość stanu bazy VIRTUA. Obok nowej książki katalogowane są dokumenty kartograficzne (1.549 rekordów bibliograficznych), stare druki (2.368 rekordów bibliograficznych), muzykalia (53 rekordy bibliograficzne), dokumenty ikonograficzne (301 rekordów bibliograficznych), dokumenty elektroniczne (531 rekordów bibliograficznych, księgozbiór literowy XIX wieku (4.149 rekordów egzemplarzy) oraz zasób opracowywany w Stacji Naukowej PAN w Rzymie (8.971 rekordów egzemplarza).

Dokonano 904 modyfikacje rekordów bibliograficznych oraz 42 modyfikacje rekordów KHW.

W roku 2012 wprowadzono do ogólnopolskiej bazy NUKAT:
- 2.857 rekordów bibliograficznych różnego typu, w tym 119 rekordów dokumentów elektronicznych, powiększając tym samym liczbę rekordów autorstwa PAN BG do 18.114;
- 1.930 haseł wzorcowych powiększając liczbę rekordów autorstwa PAN BG do 18.621.

Tym samym na dzień 31.12.2012 w bazie NUKAT funkcjonowało łącznie 36.735 rekordów bibliograficznych i haseł wzorcowych autorstwa PAN BG.

Od 11.02.2005 r. katalog on-line PAN BG dostępny jest w Katalogu Rozproszonym Bibliotek Polskich (KARO) obsługiwanym przez serwer UMK w Toruniu.

Uruchomione od 2007 r. internetowe narzędzie Google Analytics – licznik wejść na stronę katalogu VIRTUA, odnotował w 2012 roku 11.157 osób z Polski i z całego świata (głównie z Niemiec, Rosji, Węgier i Stanów Zjednoczonych) korzystających z katalogu i wchodzących 21.602 razy na stronę, a liczba oglądanych przez nich indeksów, egzemplarzy, zasobów była oczywiście wielokrotnie większa. Największa frekwencja była w kwietniu, maju i październiku, najmniejsza w sierpniu.

Nadano łącznie 5.150 sygnatur nowościom w ramach Item Record (Głównie Dział Gromadzenia, 303 sygn. Dział Opracowania).

Kontynuowano prace nad scalaniem bazy lokalnej (dane sprzed powstania NUKAT) z bazą NUKAT w ramach projektu: *NUKAT-AUTOSTRADA INFORMACJI CYFROWEJ*. Etap I miał miejsce w 2010 roku, etapy II-IV w roku 2011. W roku 2012 wprowadzono 100 rekordów tytułów. W wyniku realizacji projektu wprowadzono 580 rekordów tytułów.

Dotychczas lokalny system VIRTUA rejestrował czasopisma wydane po 1.01.1999. W roku 2012 retrokonwersji rozpoczętej w 2008 roku poddano 271 (2.664 wol.) tytułów czasopism, przenosząc pełne opisy zasobów z katalogu kartkowego do katalogu komputerowego. Stan retrokonwersji na 31.12.2012 wynosił: 1.151 tytułów czasopism w 12.711 wol.

W 2012 roku kontynuowano współpracę ze Stacją Naukową PAN w Rzymie (rozpoczętą w 2010 r.) wprowadzając do naszej bazy lokalnej opisy z lokalizacją rzymską. W wyniku tej współpracy w roku 2012 wprowadzono 4.349 rekordów bibliograficznych (68 własnego autorstwa i skopiowano 4.281 rekordów bibliograficznych; nadano 5.598 sygnatur (rekordów egzemplarza).

Stan zbiorów rzymskich w bazie lokalnej Biblioteki Gdańskiej na dzień 31.12.2012 r. wynosił: 8.971 rekordów, którym nadano 11.014 sygnatur rekordów egzemplarza).

Kontynuowano rozpoczęte w 2010 roku formalne i rzeczowe opracowywanie Biblioteki Warszawskiej (przejętej po likwidacji Biblioteki PAN w Warszawie) wprowadzając 401 rekordów bibliograficznych (87 rekordów bibliograficznych własnych i 314 skopiowanych, w tym 127 rekordów wydawnictw ciągłych). Zachowuje się sygnatury oryginalne z dodatkiem „W".

Stan Biblioteki Warszawskiej na dzień 31.12.2012 wynosił: 1.311 rekordów, w tym 446 rekordów własnych i 865 rekordów skopiowanych (w tym 200 to rekordy wydawnictw ciągłych).

Księgozbiór historyczny (lata 1801-1945, sygnatury literowe)

Kontynuowano podjęte w 2010 roku prace nad pierwszą wersją zintegrowanego katalogu czasopism z lat 1801-1945 w zbiorach BG PAN, funkcjonującego jako baza danych. Baza jest dostępna na stronie www.bgpan.gda.pl . Do bazy dodano 505 rekordów.

Stan bazy: 2.227 rekordy tytułów czasopism z zawartością zasobów. Baza będzie sukcesywnie powiększana. W bazie odnotowano 1.231 odwiedzin 901 użytkowników z 10 krajów (Polska, Niemcy, Belgia, W. Brytania, USA, Szwajcaria, Hiszpania, Francja, Ukraina),

ponadto czytelnicy bazy skierowali do Działu 13 kwerend i zamówień, 7 uwag i zapytań.

W roku 2009 rozpoczęto opracowanie formalne i przedmiotowe w systemie VIRTUA. Przedmiotem katalogowania online był dział Od – dotyczący Gdańska. Opracowanie druków zwartych Od zakończono z końcem I kwartału 2012 r. Rozpoczęto katalogowanie Oa (Prusy Wschodnie i Zachodnie).

W 2012 roku opracowano formalnie 1.286 wol. druków zwartych (Od i Oa) tworząc 1.224 rekordy (1.029 rekordów własnych, 148 kopiowanych i 47 modyfikowanych).

Wprowadzono łącznie 410 haseł własnych, w tym: 328 haseł autorskich własnych, 67 haseł korporatywnych i 15 haseł seryjnych własnych. Skopiowano 208 haseł i zmodyfikowano 58 haseł.

Charakterystykę rzeczową otrzymało 1.481 tyt. w 2.885 wol. (Od i Oa), do wykonania której użyto 649 haseł skopiowanych i utworzono 3 hasła w NUKAT, a także zastosowano 4.185 haseł podwiązanych w NUKAT i w BG PAN.

Opracowanie formalne czasopism rozpoczęte w 2010 roku zaowocowało w 2012 roku opracowaniem 216 rekordów bibliograficznych czasopism z działu Od, liczących 3.314 wol. Przy opracowaniu utworzono 179 rekordów własnych, 20 rekordów skopiowano i 9 rekordów zmodyfikowano. Wprowadzono 65 haseł własnych (28 haseł autorskich własnych, 37 korporatywnych własnych) i 47 haseł skopiowanych. Zmodyfikowano 7 haseł. Korektą objęto 132 rekordy, status nadano 216.

Dokończono spisywanie kolekcji literatury angielskiej i amerykańskiej opublikowanej przez wydawnictwo TAUCHNITZ z Lipska w ilości 265 wol. Kolekcja jest wyodrębniona (dawna sygn. T.Ed.) i liczy łącznie 4.530 wol.

ZBIORY SPECJALNE

W Dziale Zbiorów Specjalnych zbiory opracowywano zarówno metodą tradycyjną jak i w systemie VIRTUA (od 2009 roku).

W systemie VIRTUA w Dziale Zbiorów Specjalnych opracowywano w 2012 roku następujące typy dokumentów: stare druki, doku-

menty kartograficzne, fotografie i pocztówki, dokumenty muzyczne, teatralia (spuścizna Hebanowskiego).

W Pracowni Starych Druków opracowano w systemie VIRTUA 485 rekordów bibliograficznych, w tym 419 własnego autorstwa.

Stan bazy na dzień 31.12.2012 r.:

- 2.368 rekordów bibliograficznych starych druków,
- 2.590 rekordów egzemplarza (w tym 19 inkunabułów).

Rozpoczęto katalogowanie starodrucznych czasopism.

W Pracowni Kartografii opracowano w systemie Virtua 481 rekordów bibliograficznych map z okresu XIX-XXI w., w tym 303 rekordów bibliograficznych własnych.
Wszystkie otrzymały charakterystykę rzeczową.

Stan bazy na dzień 31.12.2012 – 1.549 rekordów bibliograficznych dokumentów kartograficznych, w tym 70 tzw. "Messtischblattów" z przełomu XIX/XX w. dotyczących szczegółowej topografii okolic Gdańska i Pomorza.

W Pracowni Fotografii w roku 2012 opracowano w systemie Virtua 207 rekordów bibliograficznych własnego autorstwa.

Stan bazy na dzień 31.12.2012 r. - 301 dokumentów ikonograficznych.

W Pracowni Muzykologicznej opracowano w systemie Virtua 20 rekordów bibliograficznych, w tym 8 własnego autorstwa.

W Pracowni Teatrologicznej, w ramach kontynuacji opracowania księgozbioru Hebanowskiego, skopiowano 2.146 rekordów bibliograficznych druków zwartych. Na koniec 2012 roku stan opracowania księgozbioru Hebanowskiego stanowi około ¾ całej spuścizny, która liczy około 4,5 tysiąca wol.

W Pracowni Starych Druków umieszczono na platformie cyfrowej PBC 865 opisów bibliograficznych (wg Dublin Core) zbiorów starych druków i zbiorów XIX wieku.

W Pracowni Rękopisów opracowano i wprowadzono do bazy komputerowej rękopisów 284 opisów z akcesji.
Baza zawiera opisy pozycji jeszcze nie opracowanych (pochodzących sprzed 1945 roku oraz powojennych), tak by informacja o zasobach rękopiśmiennych przed ich właściwym opracowaniem w katalogach drukowanych mogła być dostępna.
Stan bazy – 1.604 pozycje.

W systemie tradycyjnego opracowania wykonano:

- opracowano 485 pozycji DŻS, wykonując 785 kart katalogowych;
- opracowano 6 ekslibrisów, wykonując 14 kart katalogowych,
- opracowano 22 numizmatów, wykonując 42 kart katalogowych;
- w Pracowni Rękopisów opracowano 569 kart do katalogów drukowanych i 405 haseł indeksowych; uporządkowano i policzono 36.536 kart ze zbiorów do wpisania do akcesji;
- wprowadzono do komputera (Word) 64 pozycji jednostkowych akcesji rękopisów ze szczegółowymi informacjami z zakresu treści i formy;
- wprowadzono do komputera (Word) opisy 253 pozycji ze zbioru grafik; wykonano 785 kart katalogowych;
- wykonano 224 opisów rękopisów i 134 starych druków przed udostępnieniem w Czytelni Zbiorów Specjalnych.

Wykonano opracowanie 26 haseł katalogowych do katalogów wystaw:

— 25 noty katalogowe obiektów zbiorów specjalnych do katalogu wystawy: *Sztuka podróży. Bartholomäus Schachman 1559-1614,* red. Tadeusz Majda, Magdalena Mielnik, MNG, Gdańsk 2012.

— 1 nota katalogowa do katalogu wystawy: *Czas,* Muzeum Narodowe w Kielcach, Kielce 2012.

Ponadto wykonywano podpisy, krótkie informacje do eksponatów prezentowanych na poszczególnych wystawach zbiorów specjalnych.

ARCHIWUM

W Zakładowym Archiwum opracowano:

- zawartość rozproszonych akt (protokoły Kolegium za lata 1995-2008, protokoły Rady Naukowej od r. 1986, zbiorcze roczne sprawozdania z pracy działów za lata 1994-2008, dokumentacja współpracy z Fundacją Boscha).
- zawartość 5 poszytów akt rozproszonych dotyczących materiałów procesowych związanych z budową nowego gmachu i akt dotyczących darów.
- wykonano łączny spis zdawczo-odbiorczy akt Biblioteki Miejskiej i BG PAN na podstawie scalonego inwentarza akt gromadzonych do r. 2000.
- wykonano spis zdawczo-odbiorczy akt Stadtbibliothek na podstawie istniejącego inwentarza kartkowego.
- dokonano przesygnowania 154 poszytów w celu zgodności z nowym spisem.
- nadano sygnatury zbiorom z lat 1955-1994 kat. A.

Ponadto zaprowadzono wykaz spisów zdawczo-odbiorczych oraz poprawiono 13 spisów zdawczo-odbiorczych, wyodrębniając osobno kat. B (zgodnie z zaleceniem pokontrolnym PAN Archiwum w Warszawie). Opracowano również Instrukcję Kancelaryjną oraz Instrukcję Archiwalną (wysłane do akceptacji PAN Archiwum w Warszawie). Trzykrotnie zmodyfikowano projekt Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt, po kolejnych uwagach nadesłanych z PAN Archiwum.

Udostępnianie zbiorów

W 2012 roku z usług Biblioteki korzystało ogółem **44 665** czytelników (praktycznie nieco więcej, bo nie wszystkie dane są dostępne).

→ użytkownicy stacjonarni	12 934 osób
→ użytkownicy online	31 731 osób

Odnotowano **12 934** czytelników korzystających „na miejscu" z czytelni, pracowni i wypożyczalni Biblioteki Gdańskiej.

→ czytelnie	9 771 osoby
→ pracownie	595 osób
→ wypożyczalnia miejscowa	2 527 osób
→ wypożyczalnia międzybiblioteczna	41 instytucji

Oprócz tradycyjnych czytelników co roku powiększa się grono użytkowników docierających do zbiorów lub do informacji bibliotecznej, zawartej na stronie internetowej PAN BG we własnych bazach danych i katalogach. Zestawienia statystyczne w układzie geograficznym ukazują zainteresowanie Biblioteką Gdańską użytkowników (poza Polską) z wielu krajów całego świata, głównie z Niemiec, Rosji, Węgier, Stanów Zjednoczonych, Włoch, Holandii, Wielkiej Brytanii i Szwecji).

Na stronie internetowej PAN BG dostępne są stale uaktualniane bazy danych, informujące o zasobach biblioteki: baza rękopisów, baza czasopism, baza ikonograficzna i baza nowych nabytków.

Odnotowano ponad 40.000 wejść na stronę internetową Biblioteki.

Ponadto najcenniejsze zbiory biblioteczne w wersji cyfrowej sukcesywnie są udostępniane online na stronach Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej (www.pbc.gda.pl). Ten sposób dostępu cieszy się coraz szerszym zainteresowaniem czytelników.

	użytkownicy/ilość wejść na stronę	ilość odsłon
PBC	18 450/brak danych	73 779
katalog VIRTUA	11 157 / 21 602	271 648
katalogi zeskanowane	brak danych	155 940[9]
baza nowych nabytków	brak danych	brak danych
baza rękopisów	590 / 747	1 378
baza czasopism	901 / 1 231	2 236
baza ikonograficzna	286 / 448	974
bazy zakupione	347/brak danych	brak danych
ŁĄCZNIE	**31 731** użytkowników	**505 955**

Łącznie udostępniono użytkownikom Biblioteki **114 484** pozycji, liczących **129 835** woluminów.

	ILOŚĆ POZ.	ILOŚĆ WOL.
czytelnie	25 023	40 319
pracownie	13 045	13 045
wypożyczalnia miejscowa	2 415	2 465
wypożyczalnia międzybiblioteczna	222	227
ŁĄCZNIE UDOSTĘPNIONO NA MIEJSCU	**40 705**	**56 056**
PBC – udostępnianie online	73 779	73 779
ŁĄCZNIE	**114 484**	**129 835**

[9] Obliczone na podstawie różnicy ilości odsłon do końca 2012 i stanu z końca 2011, tj. 255.164 -99.224 = 155.940.

CZYTELNIE

Biblioteka dysponowała czterema czytelniami: Ogólną, Czasopism, Zbiorów XIX w. i pierwszej poł. XX w. oraz Zbiorów Historycznych (dawna nazwa: Czytelnia Zbiorów Specjalnych), a ponadto 4 pomieszczeniami do pracy indywidualnej (PPI). Łącznie 83 miejsca. Od 1.09.2012 w związku ze zdecydowanie zmniejszająca się frekwencją, Czytelnia Zbiorów XIX w. została zamknięta, a czytelników przejęła dotychczasowa Czytelnia Zbiorów Specjalnych przemianowana na Czytelnię Zbiorów Historycznych.

Czytelnie	Ile miejsc?	Ile dni w roku czynna?	Ilu czytelników?	Średnia odwiedzin
CZASOPISM	10	221	1 321	6
ZBIORÓW XIX W.	11	147 funkcjonowała do 31.07.12	657	4
OGÓLNA	46	264	5 858	22
PPI	4	268	323	1
ZBIORÓW SPECJALNYCH	12	224	1 612	7

W **Czytelniach Ogólnej, Czasopism i PPI** (łącznie) udostępniono:

RODZAJ ZBIORÓW	ILOŚĆ DZIEŁ	ILOŚĆ WOLUMINÓW
druki zwarte XX - XXI w.	6 169	6 813
wydawnictwa ciągłe (czasopisma)	4 746	15 559
księgozbiór podręczny	1 537	1 907
mikrofilmy	368	781
kopie cyfrowe	17	18
OGÓŁEM	**12 837**	**25 078**

W **Czytelni XIX i pierwszej połowy XX w**. udostępniono:

RODZAJ ZBIORÓW	ILOŚĆ POZ.	ILOŚĆ WOL.
druki zwarte XX - XXI w.	1 157	1 611
wydawnictwa ciągłe (czasopisma)	307	707
księgozbiór podręczny	287	353
mikrofilmy	105	365
CD	-	-
OGÓŁEM	**1 856**	**3 036**

W **Czytelni Zbiorów Historycznych** łącznie udostępniono:

RODZAJ ZBIORÓW	ILOŚĆ POZ.	ILOŚĆ WOL.
inkunabuły	264	243
stare druki	1 286	1 481
rękopisy	790	929
biblioteka podręczna Czytelni	4 344	4 361
nowa książka (XIX/XX w.)	1 767	2 399
czasopisma	421	762
DŻS	420	58
mikrofilmy	930	1 829
CD	2	2
biblioteka podręczna Pracowni	105	140
kartoteki	1	1
RAZEM	**10.330**	**12.205**

PRACOWNIE

Czytelnicy korzystający ze zbiorów ekslibrisów, grafiki, kartografii, numizmatów, fotografii i teatraliów byli obsługiwani w pracowniach tych zbiorów. Ponadto w pracowniach udostępniane są również rękopisy i stare druki objęte klauzulą szczególnej ochrony.

Pracownie, które były otwarte przez 135 dni w roku, dysponowały 21 miejscami i odnotowały 595 odwiedzin czytelników, co stanowi średnio 4,3 osoby dziennie.

RODZAJ ZBIORÓW	ILOŚĆ POZYCJI	ILOŚĆ CZYTELNIKÓW
inkunabuły	-	-
stare druki	-	-
grafika	2 294	184
kartografia	4 000	220
fotografie	5 564	69
dokumenty życia społecznego	721	35
teatralia	40	60
ekslibrisy	15	4
numizmaty	21	3
rękopisy	390	20
ogółem:	**13.045**	**595**

(Liczba tyt. równa jest liczbie wol.)

WYPOŻYCZALNIA MIEJSCOWA I MIĘDZYBIBLIOTECZNA

Do wypożyczalni miejscowej w 2012 roku zapisano 14 nowych czytelników, a 11 zostało wypisanych. W dniu 31.12.2012 było zarejestrowanych 576 osób.

WYPOŻYCZALNIA MIEJSCOWA	
dni otwarcia	219
odwiedziny	2 527
średnia odwiedzin dziennie	12
zamówienia	2 461
zamówienia niezrealizowane	24
wypożyczenia	2 415 dzieł
	2 465 wol.
zwroty	2 639 dzieł
	2 736 wol.
prolongaty	86
wysłane upomnienia	8[10]

WYPOŻYCZALNIA MIĘDZYBIBLIOTECZNA	
dni otwarcia	219
instytucje zarejestrowane	41
zamówienia przysłane	256
zamówienia przysłane niezrealizowane	9
wypożyczone pozycje	222 dzieła
	227 wol.
	25 kopii
zamówienia wysłane	38
zamówienia wysłane niezrealizowane	0
sprowadzone pozycje	10 dzieł
	10 wol.
	38 kopii

[10] Efektem wysłanych upomnień był zwrot 7 przetrzymywanych woluminów.

INFORMACJA

Podstawowym źródłem informacji o PAN Bibliotece Gdańskiej była nowa strona internetowa www.bgpan.gda.pl , na której odnotowano ponad 40.000 odwiedzin czytelników, szukających informacji o zbiorach, katalogach, strukturze czy wydarzeniach, mających miejsce w Bibliotece.

W wyniku zmian organizacyjnych od 1.09.2012 obsługę informacyjną czytelników w budynku historycznym powierzono Działowi Druków XIX wieku i pierwszej połowy XX wieku.

W obu budynkach Biblioteki działa 5 ośrodków informacji naukowej.

1. Informacja Naukowa dot. zbiorów specjalnych i zbiorów wydanych przed 1945 rokiem.
    a. **Dział Zbiorów Specjalnych**:
    — opracowano 581 kwerend , w tym 38 zagranicznych;
    — udzielono 1.808 konsultacji językowych i merytorycznych;
    — udzielono 2 265 informacji katalogowych.
    b. **Dział Druków XIX wieku i pierwszej połowy XX wieku**:
    — opracowano 14 kwerend, w tym 6 zagranicznych, a ponadto opracowano 13 kwerend związanych z bazą danych czasopism z lat 1801-1945;
    — udzielono 81 konsultacji merytorycznych podczas dyżurów katalogowych;
    — udzielono 1.032 informacji na dyżurach w czytelni.

2. Informacja Naukowa dot. zbiorów nowych (po 1945 r.) – **Dział Udostępniania i Informacji Naukowej**:
    a. opracowano 85 kwerend, w tym 11 zagranicznych;
    b. udzielono pisemnej odpowiedzi na 50 pytań, wysłanych ze strony www Biblioteki przez czy-

telników korzystających z formularza kontaktowego;

c. skierowano 5 zapytań do bibliotek i instytucji krajowych w celu uzyskania informacji bibliograficznych lub katalogowych dla czytelników;
d. udzielono telefonicznie 433 informacji katalogowych;
e. na bieżąco uzupełniano bibliografię opracowań dotyczących PAN BG;
f. zebrano i przygotowano dla „Przeglądu Bibliotecznego" zbiór informacji o wydarzeniach z 2011 r. do działu *Kronika życia naukowego bibliotek* ;
g. udostępniono czytelnikom dostęp do zakupionych baz danych online.

3. **Ośrodek Informacji Turystycznej** działający przy Pracowni Kartografii udzielił 197 informacji, m.in. na podstawie opracowywanej kartoteki *Dokumentacja budowli gdańskich w zbiorach BG PAN*.

4. **Ośrodek Informacji dot. piśmiennictwa na temat Gdańska** od X wieku. Zespół opracowujący bibliografię *Gdańsk w literaturze : bibliografia od roku 997 do dzisiaj* udzielił 42 informacje.

5. Ośrodek **Informacji Muzykologicznej** udzielił 48 wyjaśnień dot. gdańskiego dziedzictwa muzycznego.

Czytelnicy Biblioteki Gdańskiej mogli korzystać z naukowych baz danych:

- **EBSCO** – 119 użytkowników,
- **Encyclopedia Britannica Online** – 126 użytkowników,
- **LexPolonica** (od 04.12.2012) – 23 użytkowników,
- **InforLex** - 79 użytkowników,

- Bazy **Wirtualnej Biblioteki Nauki** - brak dostępu do statystyk z 2012 r.
- Ponadto udostępniono w trybie testowym bazy:
- **Current Contents** (ARTS) Arts & Humanities Edition, **PsycARTICLES, Social Policy and Practice, Social Work Abstracts PLUS**, **Journals@Ovid, NASW Clinical Register 14th Edition, Blackwell Reference Online, Book Citation Index.**

Z dokumentów **Archiwum Zakładowego** zrealizowano 22 zamówienia. Łącznie udostępniono 85 jednostek archiwalnych.

Magazynowanie zbiorów

Prace w **Magazynie Głównym**:

- wydano łącznie 16.417 dzieł (druków zwartych, czasopism, płyt CD, mikrofilmów) w 22.123 wol. , w tym wydano i włączono 427 wol. na wystawy i 1.301 wol. z księgozbioru Hebanowskiego na potrzeby opracowania oraz przyjęto 18.607 wol. zwrotów (ilość zamówień niezrealizowanych - 231);
- osygnowano i włączono 6.725 wol. nowych nabytków druków zwartych oraz 5.531 wol. czasopism;
- zmieniono 377 naklejek sygnaturowych na książkach i 810 na czasopismach;
- umieszczono w teczkach i fastykułach - 837 wol.
- umieszczono 17.610 naklejek sygnaturowych na książkach byłej Biblioteki PAN w Warszawie;
- umieszczono 1.310 naklejek sygnaturowych na książkach ze spuścizny Hebanowskiego;
- zmieniono lokalizacje w 325 rekordach bibliograficznych i status w 819 rekordach.
- wykonano 201 zakładek dla książek włączonych do księgozbiorów podręcznych;
- przesunięto zbiory na 1.584 półkach;
- skontrolowano prawidłowość włączeń na 1.584 półkach;
- wklejono kody magnetyczne do 4 659 wol.

Prace w **Magazynie Zbiorów XIX w. i pierwszej połowy XX w.**:

- przestawiano i porządkowano magazyn (mycie półek, odkurzanie, układanie i przesuwanie zbiorów);
- porządkowano książki i czasopisma (układanie, sygnowanie, zabezpieczanie niektórych pozycji fastykułami);

— wydano do Czytelni XIX w., do Czytelni Zbiorów Specjalnych, do wypożyczalni międzybibliotecznej i na wystawy – 2.439 tytułów druków zwartych w 3.556 wol. oraz 588 tytułów czasopism w 1.512 wol.;
— wydano do Czytelni XIX w. i do Czytelni Zbiorów Specjalnych 498 mikrofilmy w 1.090 szpulach;
— włączono 5.620 wol. zwrotów;
— porządkowano dublety;
— wydrukowano i wymieniono 21.823 naklejek z sygnaturami;
— umieszczono 221 wol. w fastykułach;
— wycofano księgozbiór podręczny ze zlikwidowanej Czytelni XIX w. (934 wol.) i z Czytelni Zbiorów Historycznych (367 wol.) po reorganizacji;
— przekazano Pracowni Konserwatorskiej do komory próżniowej 302 wol.;
— oczyszczono po komorze 374 wol.
— przekazano do oprawy w Pracowni Introligatorskiej 57 wol.
— włączono 294 wol. nowych nabytków;
— wklejono do 701 wol. paski magnetyczne.

Prace w **Magazynie Zbiorów Specjalnych**:

— wydano łącznie 4.423 poz. w 5.281 wol. starych druków i 1.340 poz. w 1.612 wol. rękopisów; w tym:
  - udostępniono pracownikom do kwerend i opracowania 1.177 poz. w 1.414 poz. starych druków i 718 poz. w 725 wol. rękopisów;
  - w celu archiwizacji i na zamówienia czytelnicze wydano do Pracowni Mikrofilm-Center:
    - 525 poz. w 559 wol. starych druków i 73 poz. w 73 wol. rękopisów;
  - do Pracowni Konserwacji wydano 86 poz. starych druków w 88 wol. i 25 poz. rękopisów w 25 wol.;
  - na wystawy i pokazy udostępniono 140 poz. starych druków w 150 wol. i 106 poz. rękopisów w 109 wol.;

- wydano 455 poz. starych druków z tzw. zasobu w celu wpisania ich do księgi inwentarzowej;

— przestawiono i odkurzono ok.5.000 książek z 90 półek;

— zakodowano paskami magnetycznymi 82 poz.;

— na poziom II (zbiory specjalne) Magazynu XIX/XX w. przewieziono 2.750 wol. starych druków z Magazynu Zbiorów Specjalnych.

Skontrum

Zespoły kontrolne wykonały w 2012 roku następujące prace:

I. Skontrum druków XIX-XXI w. - nabytków od 1945 r.
Sprawdzono sygnatury 250 001 – 294 000 (37 tys. pozycji inwentarzowych).

braki bezwzględne	1 poz.
braki względne	27 poz.

II. Skontrum księgozbioru podręcznego:

— **Czytelnia Ogólna** – sprawdzono 1.411 wol.

braki bezwzględne	0 poz.

— **Czytelnia XIX i I poł. XX w.** – sprawdzono 934 wol.

braki bezwzględne	0

(czytelnia funkcjonowała tylko do 31 lipca; w związku z bardzo małą frekwencją podjęto decyzje o jej likwidacji)

III. Skontrum wydawnictw ciągłych XIX-XXI w. – nabytków od 1945 r.
Sprawdzono 986 tyt. wydawnictw ciągłych z zakresu literowego „Ro - Sp"

braki bezwzględne	36 poz. i 149 z.
braki względne	59 poz. i 51 z.

IV. Skontrum druków zwartych i wydawnictw ciągłych z księgozbioru historycznego - nabytków do 1945 r.
Ogółem sprawdzono 6.826 tyt. w 10.142 wol., w tym:
Dział Ee (Dział Muzyka) 2.901 tyt. w 4.171 wol.

braki bezwzględne	104 poz.
braki względne	39 poz.
przeniesione do dubletów	1 poz.

Dział Ef

Srawdzono 342 tyt. w 502 wol.

braki bezwzględne	19 poz.
braki względne	3 poz.
przeniesione do dubletów	2 poz.

Dział Fa

Sprawdzono 3.583 tyt. w 5.469 wol.

braki bezwzględne	178 poz.
braki względne	39 poz.
przeniesione do dubletów	2 poz.

Konserwacja i archiwizacja zbiorów

KONSERWACJA

W Dziale Konserwatorsko - Introligatorskim zostały wykonane następujące prace:

- oprawiono 486 wol. książek i czasopism w płótno, półpłótno, półskórek, karton oraz w oprawy broszurowe;
- poddano reperacji 73 wol.;
- wykonano 274 teczek, 30 pudeł, 825 passe-partout, 405 fastykułów, 39 plansz wystawienniczych;
- wytłoczono 241 napisów;
- zbindowano 87 wol.;
- wykonano 752 podpisów na wystawy;
- krojono na formaty rozmaite materiały introligatorskie;
- świadczono rozmaite prace usługowe na rzecz Biblioteki, w tym przywracanie sprawności komorze próżniowej (nieczynna od lipca do listopada), wykonanie wózków do przewożenia ciężarków, cięcie, szlifowanie i malowanie desek, pomoc w transporcie i przenoszeniu ciężkich obiektów, zawieszanie obiektów wystawienniczych.

W zakresie konserwacji poddano:

- dezynfekcji w komorze próżniowej obiektów ze zbiorów własnych BG: 2.770 wol. książek + 250 luźnych obiektów (mapy, grafiki, teatralia); ze zbiorów powierzonych: kobierzec wschodni z MNG i mundury z Muzeum II Wojny Światowej
- zabezpieczeniom konserwatorskim obiektów oprawnych: 59 jednostek;
- zabezpieczeniom konserwatorskim i konserwacji obiektów nieoprawnych: 109 obiektów należących do grafiki, kartografii, rękopisów i innych dokumentów;
- konserwacji pełnej: modlitewnik tatarski Ms 692/75, rękopis Ms 622 stanowiący dokument fundacyjny kasy wdowiej (w części zaplanowanej do wykonania siłami naszej Pracowni

Konserwatorskiej; większość pracy wykonano w 2011 jako zlecenie ze środków DUN), klocek Oe 113 zawierający kilkadziesiąt gdańskich druków okolicznościowych (zadanie wieloletnie, przewidziane do kontynuacji), atlas nieba Cellariusa B IV 29 (dalszy ciąg prac, zadanie wieloletnie przewidziane do kontynuacji) oraz trzy sygnatury Od 12 870, Od 12 872, Od 12 873 2° osiemnastowiecznych tytułów dotyczących Gdańska, dotkniętych bardzo wysokim stopniem destrukcji.

W połowie roku 2008 rozpoczęło pracę Laboratorium Odkwaszania Papieru.

W roku 2012 w Laboratorium :

- odkwaszono 7.751 kart formatów A0-A5 (głównie prasa gdańska i pomorska, teatralia,);

- wykonano szereg prac introligatorskich: reperacje kart (7.751) i opraw, nowe oprawy (30), dublowanie na płótno (44), fastykuły (60), pudła (7), teczki oklejane (17), plansze (47), passe-partout (40).

ARCHIWIZACJA ZBIORÓW I PBC

Prowadzony systematycznie od wielu już lat proces archiwizowania najcenniejszych zbiorów Biblioteki Gdańskiej był w roku 2012 kontynuowany w ramach zabezpieczania i ochrony oryginałów (przede wszystkim zbiorów specjalnych i zbiorów XIX wieku) na rzecz udostępniania czytelnikom kopii cyfrowych i mikrofilmowych.

Z kopii tych można korzystać albo za pośrednictwem platformy Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej albo poprzez dyski i płyty CD i taśmy mikrofilmowe. Ponieważ skala archiwizacji zbiorów w Bibliotece Gdańskiej znacznie przewyższa tempo opracowywania i zamieszczania poszczególnych pozycji w PBC, zakłada się sukcesywne powiększanie liczby umieszczanych na platformie tytułów w przyszłych latach.

Zadanie archiwizacji finansowane było z trzech różnych źródeł: ze środków DUN, z dotacji podmiotowej i z PBC.

W ramach ochrony i zabezpieczania zbiorów przypisywanych do Narodowego Zasobu Bibliotecznego finansowanych ze środków DUN kontynuowano pełną archiwizację najcenniejszych obiektów,

skupiając się na cimeliach i należących do nich gedanensiach. Przedmiotem archiwizacji było w przeważającej mierze kilkadziesiąt tomów czasopisma *Danziger Erfahrungen […]*, wydawanego w latach 1739 - 1812 pod zmieniającym się tytułem, ilustrującego codzienne życie Gdańska w II połowie XVIII i pierwszej XIX wieku.

Warto także odnotować archiwizację zbioru kolorowanych drzeworytów z przedstawieniem ubiorów kobiecych i męskich różnych nacji, w tym gdańszczan, w albumie wydanym w Norymberdze w 1577 roku przez Hansa Weigla *Trachtenbuch, Darinn fast allerley vnd der fürnembsten Nationen, die heutigs tags bekandt sein, Kleidungen […]* oraz innych tytułów związanych z Gdańskiem.

Znaczącą ilość pozycji objętych archiwizacją stanowiły zasoby kartograficzne, na które składały się setki pojedynczych arkuszy map, w tym map dotyczących szczegółowej topografii okolic Gdańska i Pomorza oraz fragment bogatego zbioru fotograficznego również liczonego w setkach zdjęć.

Ponadto objęto archiwizacją szereg drobniejszych, jednostkowych pozycji zbiorów specjalnych kopiowanych na bieżące potrzeby Biblioteki i jej partnerów oraz czytelników, do prowadzonych prac badawczo-naukowych, a także do celów promocyjnych.

Zadanie wykonywane było w ramach środków przyznanych na Działalność Upowszechniającą Naukę w wysokości 100.000,23 PLN.

Jednocześnie, po przesunięciu przez Partnera Wiodącego ze względu na niewykorzystane środki finansowe terminu zakończenia Projektu, do czerwca 2012 roku trwały rozpoczęte w ostatnim kwartale 2009 roku prace w ramach Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej. Realizacja Projektu pierwotnie planowanego na lata 2009-2011 została przedłużona w oparciu o podpisany z Urzędem Marszałkowskim Aneks do pierwotnej Umowy, zwiększający wymaganą ilość skanów o 90 000 i określający formalne zakończenie projektu na dzień 30.06.2012 r. (rozliczenie finansowe do 31.08.2012 r.).

Na zakończenie PBC w 2012 r. wykonano w całości założone w Projekcie wskaźniki ilościowe.

Prace, podobnie jak w latach poprzednich, obejmowały nie tylko skanowanie wytypowanych uprzednio, najwartościowszych tytułów,

ale również ich opracowanie i udostępnianie efektów archiwizacji na platformie cyfrowej w postaci kopii cyfrowych dostępnych w internecie.

Archiwizacja prowadzona w 2012 roku w ramach PBC objęła 796 poz. (w 813 wol.).

W ramach opracowania na potrzeby PBC przewidzianego w założeniach Projektu wykonywano : opracowanie merytoryczne poszczególnych pozycji w systemie VTLS-VIRTUA (format MARC21) i w systemie d'Libra (format Dublin Core), zeskanowanie, zmikrofilmowanie wybranych pozycji, oraz przetworzenie graficzne i przekonwertowanie do postaci pozwalającej na umieszczenie dzieła na platformie cyfrowej. Część tych prac była wykonywana w ramach obowiązków służbowych, a część jako praca zlecona.

Stąd opracowanie starych druków w formacie MARC21 odbywało się w dwóch zespołach pracowników zbiorów specjalnych. Pierwszy, w składzie: mgr B. Gryzio, mgr A. Kubiak, mgr E. Lichnerowicz, mgr M. Madeja-Grzyb, dr M. Otto, mgr M. Pawlik-Flisikowska, mgr S. Sychta, mgr U. Szybowska, mgr Z. Tatarek, w ramach obowiązków służbowych opracował w systemie VIRTUA 335 tytułów starych druków sporządzając 335 rekordów bibliograficznych, w tym 269 własnych, 66 skopiowanych oraz tworząc 289 haseł, w tym 234 własnych, 55 skopiowanych. Ponadto zmodyfikowano 736 rekordów bibliograficznych oraz 53 hasła.

Dokonano korekty 269 rekordów bibliograficznych własnych; 335 rekordom nadano statusy Biblioteki Gdańskiej.

Ponadto opracowano 195 fotografii sporządzając 195 rekordów bibliograficznych własnych oraz tworząc 14 haseł własnych. Wykonano korektę 195 rekordów bibliograficznych i nadano im status BG.

Drugi zespół, w składzie: mgr A. Kubiak, mgr E. Lichnerowicz, dr M. Otto, mgr M. Pawlik-Flisikowska, mgr S. Sychta, pracując w ramach umowy o dzieło z firmą Mikrofilm Center, wyłonioną w drodze przetargu na usługę archiwizacji zasobów BG w Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej, opracował w systemie VIRTUA 150 tytułów starych druków należących do zespołu gedanensiów sporządzając 150 rekordów bibliograficznych oraz tworząc 147 haseł, w tym 134 własne. Zmodyfikowano 13 haseł. Dokonano korekty 150 rekordów bibliograficznych własnych, 162 rekordom nadano status BG.

Łącznie do PBC w systemie VIRTUA opracowano 680 tyt. (744 wol.) starych druków (w tym 150 tytułów ze środków finansowych Projektu), tworząc:

- 680 rekordów, w tym 614 własnych, 66 kopiowanych. Zmodyfikowano 736 rekordów;
- 451 haseł, w tym 382 własnych, 69 kopiowanych. Zmodyfikowano 66 haseł;

Dokonano korekty 614 rekordów własnych, status nadano 692 rekordom, zaktualizowano 52 statusy.
W przeważającej mierze (w granicach 90%) zarówno rekordy bibliograficzne jak i hasła były tworzone autorsko, w zespole BG.

Ilość pozycji opracowanych w systemie VIRTUA w Zbiorach Specjalnych - Stare druki i Fotografie 2012 łącznie (w godz. pracy + w godz. zleconych)

	Stare druki			Fotografie	Łącznie
	godz. pracy	projekt	razem	godz. pracy	
Tytuły (obiekty)	335	150	485	195	680
Rekord bibliograficzny własny	269	150	419	195	614
Rekord bibliograficzny kopiowany	66	0	66	0	66
Rekordy bibliograficzne własne i kopiowane razem	**335**	**150**	**485**	**195**	**680**
Rekord bibliograficzny modyfikowany	736	0	736	0	736
Hasła autorskie własne	201	129	330	13	343
Hasła korporatywne własne	2	1	3	1	4
Hasła serii własne	31	4	35	0	35
Hasła kopiowane	55	0	55	14	69
Hasła własne i kopiowane razem	289	134	423	28	451
Hasła modyfikowane	53	13	66	0	66
Korekta	269	150	419	195	614
Status	335	162	497	195	692
Zmiana/aktualizacja statusu	52	0	52	0	52

Opracowywane w 2012 r. do PBC stare druki należały głównie do zespołu tzw. *gedanensiów* oraz *cimeliów,* druków rzadkich i szczególnie cennych. Wśród opracowanych, zeskanowanych i opublikowanych na platformie cyfrowej obiektów na szczególną uwagę zasługuje, wspomniane już wcześniej, pierwsze na terenach Rzeczypospolitej czasopismo ogłoszeniowe *Danziger Erfahrungen […]*, wydawane w latach 1739 - 1812 (ponad 70 woluminów)pod zmieniającym się tytułem. Obok artykułów naukowych zawiera lokalne ogłoszenia dotyczące życia miasta, np. o kupnie - sprzedaży, notowaniach weksli, osobach wyjeżdżających z miasta i przyjeżdżających do niego, problemach medycznych, narodzinach i zgonach, rzeczach znalezionych, warunkach atmosferycznych, itp. Interesujący jest także zbiór kolorowanych drzeworytów z przedstawieniem ubiorów kobiecych i męskich różnych nacji, w tym gdańszczan, w albumie wydanym w Norymberdze w 1577 roku przez Hansa Weigla *Trachtenbuch, Darinn fast allerley vnd der fürnembsten Nationen, die heutigs tags bekandt sein, Kleidungen […].*

Rekordy bibliograficzne VIRTUA wykorzystuje się przy umieszczaniu zeskanowanych obiektów w PBC. Na ich podstawie wykonuje się opisy w formacie Dublin Core, który jest wykorzystywany przy wprowadzaniu wersji cyfrowej zeskanowanych pozycji na platformę cyfrową (system d'Libra) PBC. Na platformie zamieszczono, a tym samym udostępniono do przeglądania w internecie, **865 pozycji** (143.498 stron/skanów) . Dodatkowo powiązano rekordy bibliograficzne VIRTUA bezpośrednim linkiem z odpowiednim obiektem na platformie cyfrowej.

Zestawienie wkładu Biblioteki Gdańskiej do PBC za rok 2012 i stan udziału BG w PBC na dzień 30.06.2012 przedstawia się następująco:

	2012		2009-2012	
	ilość pozycji	ilość stron	ilość pozycji	ilość stron
publikacji zeskanowanych	796	90.000	**4.904**	**490.368**
publikacji zeskanowanych i przetworzonych graficznie	796	90.000	**4.904**	**490.368**
publikacji zmikrofilmowanych	-	-	**657**	**187.431**
publikacji udostępnionych w PBC	865	143.498	**1.995**	**497.113**

Statystyka podawana na stronach PBC podaje wartości większe, co wynika z faktu, że *Gazeta Gdańska* pochodząca ze zbiorów PAN BGbyła opracowywana przez Bibliotekę UG. Różnica wynosi **1 248 poz**.

Archiwizacja najcenniejszych zasobów bibliotecznych, finansowana w roku 2012 ze środków DUN, PBC i dotacji podmiotowej Biblioteki pozwalała kontynuować pracę na rzecz Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej już poza finansowaniem z Projektu, zgodnie z obowiązkiem kontynuowania prac przez następne lata.
Łącznie zarchiwizowano **3.121** pozycji wykonując 318.646 skanów (zapełniając 1.210 płyt CD i 3 dyski zewn.) i **2.094** mikrofilmów (tworząc 11.807 klatek na 228 szpulach).
Przedmiotem archiwizacji w 2012 roku były druki rzadkie i gedanensia, czasopismo ogłoszeniowe *Danziger Erfahrungen […]*, wydawane w latach 1739 - 1812 ostatnie tomy kolekcji Bonifacia, która jest już w całości zeskanowana, druki XIX wieku dotyczące Gdańska, mapy i fotografie.

Stan zasobów Pracowni Dokumentów Wtórnych i Informatycznych na dzień 31.12.2012 wynosił:

→ mikrofilmy – **15.190** poz. inw. (2.352.474 klatek na 8.461 szpulach).

→ płyty CD i dyski zewn. – **8.294** poz. inw. (8.565 płyty i 7 dysków zewnętrznych, w tym płyty stanowiące dodatki do gazet, rejestrowane poza inwentarzem w ilości 2.046).

Postać on-line tradycyjnych katalogów kartkowych sukcesywnie była wyposażana w narzędzie OCR, umożliwiające indeksację.

Stan bazy kart katalogowych na dzień 31.12.2012 r.

- ilość wszystkich kart w bazie 839.909
- ilość kart z OCR 304.026
- ilość kart czekających na opis 523.814.

Przedmiotem indeksowania jest ciągle katalog alfabetyczny, który na koniec roku 2012 posiadał OCR w obszarze liter A-R(und); w roku 2012 ilość kart z OCR-em powiększono o 46.666 kart.

Działalność dydaktyczna i popularyzatorska

W 2012 roku Biblioteka uczestniczyła w życiu kulturalnym miasta, promując własne zbiory i osiągnięcia na wielu płaszczyznach aktywności naukowej. Nasze zbiory sławiły imię Biblioteki oraz miasta również poza granicami kraju.

Biblioteka Gdańska przy współpracy z Ateneum Szkołą Wyższą zorganizowała *VI Bałtycką Konferencję Zarządzanie i Organizacja Bibliotek* pod hasłem: "Bibliotekarze i czytelnicy w dobie nowych technologii i koncepcji organizacyjnych bibliotek". Pierwszy dzień konferencji wypełniony był referatami poświęconymi przyszłości bibliotek, bibliotekarstwu poza granicami naszego kraju oraz doskonaleniu sposobów komunikacji z użytkownikiem. Następnego dnia prelegenci przedstawiali sylwetki zasłużonych bibliotekarzy i dyskutowali nad obecnymi zmianami w zawodzie bibliotekarza oraz omawiali organizację i fizyczną przestrzeń bibliotek. Uczestnicy konferencji mieli możliwość zobaczenia na specjalistycznym pokazie najcenniejszych zbiorów Biblioteki Gdańskiej oraz zwiedzania zabytkowego parku i katedry w Oliwie.

W misję Biblioteki wpisana jest działalność informacyjno-popularyzatorska realizowana poprzez prezentację naszych zbiorów i szkolenia w celu pozyskania nowych użytkowników.

Działalność wystawiennicza prowadzona w obu budynkach Biblioteki obrazowała różnorodność tematyczną.

W sali wystawowej budynku historycznego eksponowano:

1. *Nowe nabytki zbiorów specjalnych* [wyk.: Dział Zbiorów Specjalnych]
2. *Piotr Skarga na tle dziejów Rzeczypospolitej* [autorzy: mgr inż. Anna Wytyk, mgr Grażyna Ewert]
3. *Z warsztatu konserwatora zbiorów Biblioteki Gdańskiej* [autorzy: mgr Alicja Krawczyk-Filip, mgr Katarzyna Migawa]
4. *Moda na sport* [autorzy: dr Dagmara Binkowska, dr Maria Otto, mgr Anna Więcek, mgr Marta Pawlik-Flisikowska]

5. *Gdańsk w Prusiech : wystawa przedaukcyjna* [ze zbiorów szczecińskiego Antykwariatu Wu-eL; kurator mgr Krystyna Sarnowska-Jackowska]
6. *Andrzej Hünefeld* [autor: dr Maria Otto]
7. *Architekci pomorscy dwóch epok : projekty Alfonsa i Zdzisława Liczner*skich. [autor: mgr Honorata Bartoszewska-Butryn]

Wystawie *Moda na sport* towarzyszył cykl 4 wykładów, przybliżających problematykę sportu wyczynowego, amatorskiego, potrzebę bicia rekordów, filozofię wychowania fizycznego oraz starodruczną literaturę poświęconą sportowi. Spotkania odbywały się w czerwcu, czyli w czasie mistrzostw Euro 2012, i zostały zaplanowane jako intelektualne dopełnienie zainteresowań sportem. Kolejne spotkania były poświęcone następującym zagadnieniom:

1. *Czy to jeszcze pasja, czy już tylko popkultura?* [mgr Ż. Szczepańska-Klunder; AWFiS w Gdańsku]
2. *Dlaczego pragniemy bić rekordy?* [dr M. Żmudzka-Brodnicka; AWFiS w Gdańsku]
3. *Sport w literaturze europejskiej w XV-XVIII w.* [dr M. Otto; PAN BG]
4. *Zdrowy duch w zdrowym ciele. Wychowanie fizyczne w ujęciu J. Locka i H. Spencera.* [mgr A. Mejer; AWFiS w Gdańsku]

Pokazy specjalistyczne:

1. *Moda na książkę : moda w książce.* Pokaz podczas Noc Muzeów (ponad 800 osób). Przebrani w kostiumy z różnych epok bibliotekarze prezentowali i barwnie opowiadali o bogato ilustrowanych, unikatowych starych drukach (w tym o jedynym w Polsce kolorowym egzemplarzu albumu Hansa Weigla). Na pokazie można było zobaczyć także czasopisma polskie, niemieckie i francuskie poświęcone modzie XIX i XX w. do II wojny światowej włącznie.
2. Pokaz towarzyszący konferencji z cyklu *Zarządzanie i Organizacja Bibliotek* współorganizowanej z Ateneum Szkołą Wyższą (ok. 100 osób). Uczestnicy konferencji mieli możliwość podziwiać najciekawsze zbiory z kolekcji starych druków, manuskryptów, grafiki, kartografii, fotografii i numizmatów.

3. Pokaz dla studentów archiwistyki z UMK w Toruniu (66 osób).
4. Pokaz dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej z Uniwersytetu Łódzkiego (ok. 30 osób).
5. W Pracowni Numizmatów i Ekslibrisów przeprowadzono 3 pokazy dla 21 osób, w tym dla przewodników gdańskich PTTK.
6. Pokaz rękopisów i druków protestanckich dla TVP w ramach programu „Skarby znad Motławy".
7. W Pracowni Kartografii m.in. dla pracowników Archiwum Państwowego w Warszawie.
8. Pokaz zbiorów kartograficznych i starodrucznych dla bankowców.
9. Pokaz cymeliów dla prof. Krzysztofa Pomiana.
10. Pokaz dla studentów UMCS.

Wystawy okolicznościowe upamiętniały zmarłych pracowników (Jana Krzemińskiego), członków Rady Naukowej (prof. Jana Drwala) i zmarłe osoby ze świata nauki i kultury (Wisławę Szymborską, Henryka Berezę) oraz prezentowały publikacje dotyczące Biblioteki z lat 1900-1920 i 1920-1939.

W nowym budynku Biblioteki odbyły się następujące wystawy:

1. *Zdobycie Bieguna Południowego 1911/1912* [autor: dr Aleksander Baliński] – kontynuacja z 2011 r.
2. *Stanisław Hebanowski w Gdańsku* [autor: mgr Maria Sokołowska]
3. *Nowe książki* [wyk. Dział Gromadzenia]
4. *Polskie towarzystwa śpiewacze w Wolnym Mieście Gdańsku* [autor: mgr Helena Dzienis]
5. *W podróż wokół Bałtyku* [autor: mgr Anna Więcek, mgr Małgorzata Topolska]
6. *Polacy w Iranie 1942-1945* [autorstwa i ze zbiorów własnych prof. Marka Ney-Krwawicza]
7. *Zbigniew Cybulski : Gdańsk 1953-1960* [autor: mgr Maria Sokołowska]

Większości ekspozycji towarzyszył obszerny komentarz autorski.

Aby przełamać czasowy charakter ekspozycji oraz udostępnić szerszemu odbiorcy nasze zbiory, umieszczamy wystawy w formie kopii cyfrowych w Internecie, na stronach Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej. Miało to miejsce w przypadku wystaw:

- *Z warsztatu konserwatora zbiorów Biblioteki Gdańskiej.* Autorki: mgr Alicja Krawczyk-Filip, mgr Katarzyna Migawa. [Dokument elektroniczny]: Tryb dostępu: http://pbc.gda.pl/dlibra/docmetadata?id=21386&from=pubstats
- *EURO 2012 w bibliotece* … Autor: mgr Urszula Szybowska. [Dokument elektroniczny]: Tryb dostępu: http://www.pbc.gda.pl/dlibra/docmetadata?id=15485&from=pubstats
- *Moda na książkę : moda w książce.* Autorki: dr Dagmara Binkowska, mgr Aneta Kwiatkowska, mgr Urszula Szybowska. [Dokument elektroniczny]: Tryb dostępu: http://pbc.gda.pl/dlibra/collectiondescription?dirids=21.

Zbiory biblioteczne w celach wystawienniczych były wypożyczane na zewnątrz następującym instytucjom:

- Martin-Gropius-Bau w Berlinie – wystawa *Obok. Polska – Niemcy. 1000 lat historii w sztuce* (zwrot 17 obiektów, w tym 2 portrety olejne);
- Muzeum Narodowe w Gdańsku – wystawa *Bartholomäus Schachmann (1559 – 1614) : Sztuka podróży* (17 obiektów);
- Orientalist Museum w Ad-Dausze (Katar) – wystawa *Bartholomäus Schachmann (1559 – 1614) : Art of Travel* (5 obiektów);
- Muzeum Narodowe w Kielcach – wystawa *Czas* (1 obiekt)
- Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie – przeniesiona wystawa z MN w Kielcach (jw.);
- Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie – wystawa *Najstarsze zabytki kultury muzycznej Pomorza* (9 rękopisów muzycznych)

- Muzeum Historii Polski – wystawa *Pod wspólnym niebem : Rzeczpospolita wielu narodów* (1 rękopis)

Na zlecenie Kancelarii PAN Biblioteka wybrała szereg grafik (głównie widoki Warszawy), które w formie kopii cyfrowych i po oprawie w passe-partout zostały wysłane jako materiał promocyjny na potrzeby Gabinetu Prezesa PAN. Gdańskie zbiory również zostały wykorzystane z okazji 60-lecia PAN. Na uroczystej sesji jubileuszowej w Powsinie i towarzyszącej jej wystawie, prezentującej dokonania różnych placówek naukowych, kilka plansz ilustrowało najcenniejsze obiekty ze zbiorów PAN BG.

Biblioteka i jej zbiory znalazły się także w kalendarzach na rok 2013, przygotowanym przez Kancelarię PAN. Zdjęcia historycznej siedziby (Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego) oraz budynków Biblioteki, będących obecnie w użytkowaniu (zabytkowego i nowego), wraz z przykładowymi grafikami z naszej kolekcji ozdobiły marcową kartę jednego z kalendarzy.

W odpowiedzi na zaproszenie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych Biblioteka zgłosiła swoją propozycję do Listy Krajowej *Pamięć Świata (Memory of the World)*. Jest to międzynarodowy projekt sygnowany przez UNESCO, którego celem jest zgromadzenie najbardziej wartościowych dokumentów (rękopisów, książek, nagrań, filmów, itp.), które obrazują historię świata. Zaproponowaliśmy rozszerzenie listy o unikatową kolekcję ze zbiorów PAN BG średniowiecznych rękopisów z Kościała Panny Marii w Gdańsku. Obecnie oczekujemy na rozpatrzenie naszej aplikacji.

Biblioteka Gdańska stała się tradycyjnym miejscem spotkań Pomorskiego Towarzystwa Filozoficzno-Teologicznego. Spotkania te, prowadzone w formie dysput, ale również poświęcone promocji nowości wydawniczych, skupiały grono uczestników zainteresowanych tematyką filozoficzną. W 2012 roku wykłady dotyczyły następujących zagadnień:

1. *Joseph Ratzinger - Benedykt XVI a dialog międzyreligijny* – dr Marian Pułtuski
2. *Niewiara ponowoczesności* – prof. Sabina Kruszyńska

3. *Pedagogika spotkania Józefa Tischnera* – Szymon Dąbrowski
4. *Koncepcja człowieka u Hansa-Georga Gadamera i Martina Heideggera* – prof. Paweł Dybel
5. *Muzyka i łzy. Ćwiczenia hermeneutyczne* – prof. Dariusz Czaja
6. *Rozum dialogiczny jako uprawomocnienie poznania naukowego. Tischnerowska interpretacja augustyńskiej koncepcji "Wewnętrznego Nauczyciela"* – dr Anny Borowicz

Spotkania PTFT były kontynuowane w ramach cyklu otwartych wykładów i debat pt.: *Gdańsk wielu kultur – dialog międzyreligijny, postsekularyzm i mistyka*, odbyły się następujące spotkania:

1. *Szamanizm w religiach pierwotnych* – prof. Wojciech Bęben
2. *Mistyka żydowska* – prof. Agata Bielik-Robson
3. *Islamski sufizm* – Andrzej Saramowicz
4. *Religijno-kulturowa tożsamość Gdańska* – dr Andrzej Januszajtis
5. *Sztuka jako teurgia : inspiracje prawosławne* – prof. Dariusz Czaja
6. *Dekonstrukcja (jako fenomenologia) : ogołocenie i „ciemna noc" w mistyce chrześcijańskiej* – dr Joanna Sarbiewska
7. *Mistyka buddyjska* – Grzegorz Bral

Biblioteka Gdańska, kontynuując tradycję biblioteki Senatus Gedanensis przy Gimnazjum Akademickim, nadal jest miejscem służącym zgłębianiu wiedzy również na drodze naukowego dyskursu.

W Bibliotece Gdańskiej, zgodnie z wieloletnią tradycją, miały miejsce praktyki studenckie i staże zawodowe. Miesięczną praktykę w celu awansu zawodowego odbyła w Dziale Zbiorów Specjalnych p. A. Dąbal z Oddziału Zbiorów Specjalnych Biblioteki UG. Ponadto studentka konserwacji z UMK odbyła miesięczny staż pod opieką mgr Marty Klott-Żychskiej.

Odbyło się także 8 pokazów dla dzieci ze szkół podstawowych i Gimnazjum, połączonych z lekcją biblioteczną, na której młodzi czytelnicy mogli poznać historię Biblioteki oraz rodzaje gromadzonych zbiorów.

Pracownicy Biblioteki częstokroć udzielali wywiadów dla lokalnej prasy i telewizji w związku z wydarzeniami kulturalnymi w PAN BG.

Kilka artykułów dotyczących postaci B. Schachmanna (wypowiedzi dr Anny Walczak i mgr Heleny Dzienis) i poświęconej mu wystawy *Art of travel* powstało w „Dzienniku Bałtyckim." W tej samej gazecie ukazały się artykuły na temat ekslibrisów bibliotecznych (mgr Helena Dzienis) oraz aukcji i wystawy przedaukcyjnej *Gdańsk w Prusiech* (mgr Krystyna Sarnowska-Jackowska). Szerokim echem w mediach odbiło się zakończenie Roku Heweliuszowskiego. Z tej okazji powstał film podsumowujący obchody ku czci Jana Heweliusza, w którym wywiadów udzieliły dr Zofia Tylewska-Ostrowska, dr Maria Pelczar i mgr Ewa Ogonowska. Na potrzeby filmu pt.: *Skarby znad Motławy* realizowanego przez TVP 2 mgr Ewa Ogonowska i mgr Agata Larczyńska udzieliły wywiadu i zaprezentowały zbiory biblioteczne (rękopisy i stare druki) dotyczące protestantyzmu w Gdańsku. Dr Zofia Tylewska-Ostrowska, dr Anna Walczak i dr Dagmara Binkowska udzieliły wywiadu dla Radia Gdańsk w związku z uczestnictwem Biblioteki w Nocy Muzeów 2012. Na pokazie *Moda na książkę : moda w książce* prezentowaliśmy materiały biblioteczne obrazujące zainteresowanie ubiorem od najstarszych starodrucznych obiektów po modę rodem z PRL-u. Pokaz cieszył się wielkim zainteresowaniem odwiedzających (ponad 800 osób). Ponadto dr Zofia Tylewska-Ostrowska udzieliła wywiadu na konferencji prasowej poprzedzającej wernisaż wystawy *Bartholomäus Schachmann : Art of travel* w Orientalist Museum w Ad-Dausze. Dziennikarzy katarskich zainteresowały gdańskie zbiory, a zwłaszcza kolekcja orientalnych rękopisów.

Od 2008 roku działa w Bibliotece **Komórka ds. Promocji**, której zadaniem jest nagłaśniane w mediach i środowisku naukowym wszystkich wydarzeń, mających miejsce w Bibliotece. Udało się pozyskać do współpracy dziennikarza Dziennika Bałtyckiego, który opublikował szereg artykułów poświęconych najcenniejszym zbiorom i wystawom bibliotecznym. Osoby odpowiedzialne za promocję – mgr Marta Pawlik-Flisikowska i mgr Anna Potorska łączą wykonywanie bibliotecznych obowiązków służbowych w swoich Działach z działalnością promocyjną.

Udział w życiu naukowym, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji

Pracownicy Biblioteki aktywnie uczestniczyli w życiu naukowym. Brali udział w następujących **konferencjach, seminariach i szkoleniach,** wygłaszając referaty:

- dr Dagmara Binkowska: *Młodopolski fantazmat druida i jego korzenie w „Druidzie Juliuszu Słowackim" Cezarego Jellenty* [Konferencja „Pensjonarki i nauczycielki w literaturze XIX i XX wieku, Uniwersytet Gdański]

- mgr Beata Gryzio: *Samuel Schelwig – promocja biblioteki u progu oświecenia* [VI Bałtycka Konferencja Zarządzanie i Organizacja Bibliotek, PAN BG, Wyższa Szkoła Ateneum]

- mgr Agata Larczyńska: *Rękopisy wykształconego skryby Jana Rasorisa z Nidzicy. Próba rekonstrukcji XV-wiecznego księgozbioru*, [Konferencja „Zaginione-ukryte-poszukiwane-odzyskane", Uniwersytet Warszawski]

- mgr Agata Larczyńska: *Sztambuchy dawnych Gdańszczan w XVIII i XIX wieku* [Koło Gdańskie Polskiego Towarzystwa Filologicznego, Uniwersytet Gdański]

- mgr Ewa Lichnerowicz: *Losy wojenne i powojenne rękopisów Biblioteki Gdańskiej* [Konferencja „Zaginione-ukryte-poszukiwane-odzyskane", Uniwersytet Warszawski]

- mgr Ewa Lichnerowicz: *Zainteresowanie mieszczan Gdańska Dalekim Wschodem na przykładzie księgozbioru Jana Uphagena* [Koło Gdańskie Polskiego Towarzystwa Filologicznego, Uniwersytet Gdański]

- mgr Magdalena Madeja-Grzyb: *Obraz Jerzego Forstera i jego rodziny na tle korespondencji dostępnej w zbiorach PAN BG* [Centrum Wystawienniczo-Regionalne „Fabryka Sztuk", Tczew]

- dr Maria Otto: Wystąpienia autorskie podczas otwarcia wystawy i promocji książki *Z Forsterami i Cookiem na kraniec świata* [Centrum Wystawienniczo-Regionalne „Fabryka Sztuk", Tczew]

- dr Maria Otto: *Międzynarodowe narzędzia ochrony dziedzictwa kultury w służbie bibliotekom. Organizacje oraz akty prawne (wybrane zagadnienia)* [Konferencja „Zaginione – ukryte – poszukiwane - odzyskane"*;* Uniwersytet Warszawski]

- dr Maria Otto: *Siedemnastowieczny gdański Hiob. Jan Heweliusz o pożarze swojego obserwatorium* [Sesja „Tribute to Hevelius"; Uniwersytet Gdański]

- dr Maria Otto: *Gdańscy korespondenci Jana Heweliusza* [Seminarium z Historii Astronomii i Okolic; Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych i IHN im. L. i A. Birkenmajerów PAN]

- dr Maria Otto: *Sport w literaturze europejskiej między XV a XVIII wiekiem* [Cykl wykładów pt.: „Moda na sport"; PAN BG]

- dr Maria Otto: *Andrzej Hünefeld* [Koło Gdańskie Polskiego Towarzystwa Filologicznego; Uniwersytet Gdański]

- mgr Ewa Penkalla: *Czytelnik – humanista we współczesnej bibliotece naukowej, rola i zadania pracowników obsługi na bazie doświadczeń ostatniej dekady pracy w PAN BG* [VI Bałtycka Konferencja Zarządzanie i Organizacja Bibliotek, PAN BG, Wyższa Szkoła Ateneum]

- mgr Krystyna Sarnowska-Jackowska: *Portrety Jana Heweliusza* [Sesja „Tribute to Hevelius", Uniwersytet Gdański]

- mgr Krystyna Sarnowska-Jackowska: *Portrety Jana Heweliusza* [posiedzenie Komisji Historii Sztuki PAU, Kraków]

- mgr Maria Sokołowska: *Materiały ze zbiorów Biblioteki Gdańskiej PAN dotyczące pracy Iwo Galla w Teatrze Wybrzeże* [Sesja poświecona I. Gallowi, Częstochowa]

- mgr Urszula Szybowska: *Biblioteka cyfrowa jako forma promocji bibliotecznej* [Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych, Łódź]

- dr Anna Walczak: *From Renaissance and Sky onto Digital platform. Old books collection in PAS Gdańsk Library* [26 spotkanie VTLS EMEA Users Group, BUW]

- dr Anna Walczak: *Co było - co jest : adaptacje budynków pełniących wcześniej inne funkcje, na potrzeby bibliotek*. [Konferencja Bibliotekarzy Wojskowych, Wyższa Szkoła Marynarki Wojennej, Gdynia]

Pracownicy Biblioteki brali ponadto bierny udział w wielu konferencjach poświęconych: zasobom Open Access, historii kartografii, wyzwaniom dla nauk humanistycznych w kontekście polsko-niemieckiego dialogu, rozproszonym księgozbiorom czy losom klasztorów po powstaniu listopadowym. Uczestniczyli również w sesjach poświęconych: J. Heweliuszowi, gdyńskiemu modernizmowi, cyfryzacji bibliotek, innowacjom w bibliotece naukowej, polskim zbiorom w Europeanie, Narodowemu Zasobowi Bibliotecznemu i ochronie dziedzictwa kulturowego oraz zarządzaniu biblioteką. Pracownicy odbyli także szkolenia z zakresu: prawa autorskiego, katalogowania wydawnictw ciągłych, modułu gromadzenia w systemie VIRTUA, prowadzenia Zakładowego Archiwum, spraw obronnych i zarządzania kryzysowego, przeprowadzania zamówień publicznych oraz

wprowadzenia nowego systemu kadrowo-płacowego Advantec, rozliczania czasu pracy, świadczeń z tytułu ubezpieczenia społecznego, obowiązków płatnika podatków itp.

Pracownicy brali udział także w nowej formie szkoleń, odbywających się za pomocą Internetu, w tzw. webinariach. W ten sposób kilkakrotnie bibliotekarze Działu Opracowania i pracownik Działu Zbiorów Specjalnych (odpowiedzialny za muzykalia) uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym specyfiki katalogowania, prowadzonym przez Centrum NUKAT.

W 2012 r. **Komisja Szkoleniowa** działała w składzie:

Przewodnicząca: dr Zofia Tylewska-Ostrowska

Sekretarz: mgr Krystyna Świerkosz

Tematy odczytów były następujące:

31 stycznia
mgr Krystyna Jackowska: *Księgozbiór XIX-wiecznego gdańskiego artysty i kolekcjonera.* [udział 21 osób]

28 lutego
mgr Zofia Tatarek: *Prawo autorskie w pracy bibliotekarza.* [28 osób]

27 marca
mgr Marta Pawlik: *Archiwum fotograficzne gdańskiego oddziału „Domu Prasy" w zbiorach Pracowni Fotografii PAN BG.* [27 osób]

24 kwietnia
mgr Magdalena Madeja-Grzyb: *Stare druki z biblioteki Zappio-Johannitana w zbiorach PAN BG.* [27 osób]

29 maja
mgr Helena Dzienis: *Jan Hoehn młodszy <1642-1693> i jego twórczość medalierska.* [7 osób]

26 czerwca
mgr Agnieszka Kubiak: *Gdańscy wydawcy nut w XIX w.* [17 osób]

25 września
dr Aleksander Baliński: *Wokół problematyki dubletów książek i czasopism. Refleksje na przykładzie zbiorów XIX i I poł. XX wieku*. [19 osób]

6 listopada
dr Maria Otto: *Motywy antyczne w sygnetach drukarskich XVI-XVIII w.* [14 osób]

27 listopada
dr Dagmara Binkowska: *Nowe regulacje prawne dotyczące bibliotek PAN*. [16 osób]

We wszystkich 9 szkoleniach uczestniczyło ogółem 176 osób. Dodatkowym spotkaniem szkoleniowym 25 października był wykład Aleksandry Kajdańskiej (doktorantka UG) o Gotfrydzie Taubercie, gdańskim nauczycielu tańca i autorze podręcznika dobrego tancerza, połączony z krótką demonstracją tańców dworskich.

Pracownik Archiwum Zakładowego przeprowadził 5 zbiorowych szkoleń wdrażających Jednolity Rzeczowy Wykaz Akt dla poszczególnych działów Biblioteki. Podczas konsultacji wyjaśniono również zasady właściwego sygnowania, przechowywania i przygotowania akt do przekazania do Archiwum.

Na początku 2012 r. dr Andrzej Klubiński z PAN Archiwum w Warszawie przeprowadził szkolenie dla pracowników Biblioteki w zakresie zastosowania Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt oraz rozwiązywania problemów związanych z opracowywaniem materiałów archiwalnych.

NAUKOWA WSPÓŁPRACA

Z **Fundacją Gdańską, Muzeum Historycznym Miasta Gdańska, Centrum Hevelianum, Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Gdańsku** i in. organizacjami kontynuowaliśmy przygotowania do *Tygodnia Heweliusza 2013*. Udział Biblioteki został zaplanowany w formie przeprowadzenia prelekcji (lekcji bibliotecz-

nych) przez dr Marię Otto, dotyczących sylwetki i dorobku naukowego Jana Heweliusza. Ponadto organizatorzy planują dla młodzieży szkolnej również warsztaty astronomiczne, zajęcia historyczne, konkursy i koncerty.

Ponadto w styczniu 2012 odbyło się oficjalne zakończenie Roku Heweliuszowskiego w postaci podsumowującej konferencji naukowej *Tribute to Hevelius* (organizowanej przez UG), uroczystej gali (Dwór Artusa) i koncertu (Filharmonia Bałtycka) oraz premierowego pokazu filmu *Johanes Hevelius Dantiscanus*, do powstania którego wykorzystano pochodzące z Biblioteki skany dzieł astronoma oraz materiał graficzny ilustrujący siedemnastowieczny Gdańsk.

Z **Muzeum Narodowym w Gdańsku** prowadzimy przygotowania do wspólnej planowanej na 2014 rok wystawy pt.: *Gdańsk w rysunku i grafice (1793-1920).* Ze strony Biblioteki, za dobór widoków miasta, kwerendy skierowane do innych instytucji w kraju i zagranicą oraz współpracę z MN w Gdańsku, odpowiedzialne są mgr Krystyna Sarnowska-Jackowska, mgr Honorata Bartoszewska-Butryn oraz dr Anna Frąckowska. Redakcją katalogu towarzyszącego ekspozycji zajmuje się dr Aleksander Baliński.
Kolejnym wspólnym przedsięwzięciem z MN w Gdańsku była wystawa pt.: *Bartholomäus Schachman (1559 – 1614) : Sztuka podróży.* Biblioteka użyczyła na potrzeby ekspozycji w Zielonej Bramie (oddział Muzeum) 17 obiektów, w tym: stare druki, kartografia, grafika i rękopisy. Pracownicy PAN BG byli również współautorami not katalogowych w albumie dokumentującym wystawę.

Od 2004 trwa niezwykle ożywiona współpraca z **Domem Uphagena**, Oddziałem Muzeum Historycznego Miasta Gdańska, przy projekcie dokumentacji ikonograficznej architektury Gdańska w zbiorach PAN BG.

Rok 2012 był rokiem zakończenia współpracy bibliotek naukowych Pomorza przy tworzeniu **Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej,** w części współfinansowanej z środków UE. Wpisując się w cel PBC, tj. udostępnienie czytelnikom pełnych tekstów zasobów piśmienniczych ze zbiorów instytucji partnerskich, umieściliśmy w 2012 roku 865

publikacji na platformie cyfrowej. Na mocy podpisanego porozumienia zbiory Biblioteki są również dostępne na stronach Europeany.

Partnerzy uczestniczący w Konsorcjum bibliotek otrzymali wyróżnienie **Pozytywista Roku 2011** w kategorii *Kultura i sztuka* za koncepcję i realizację projektu partnerskiego Pomorska Biblioteka Cyfrowa. Nagrody przyznawane przez Fundację Regionalnych Inkubatorów Przedsiębiorczości „Wokulski", mają na celu uhonorowanie dorobku, wkładu pracy i innego typu działań, które służą rozwojowi różnych dziedzin życia, ale też przekładają się na wartość praktyczną dla społeczeństwa. Wyróżnienie nawiązuje do idei pozytywistycznych – pracy organicznej i pracy u podstaw.

Kolejnym ważnym partnerem była **Fundacja Gdańska**, z którą współpraca dotyczyła udostępnienia materiałów ikonograficznych do *Encyklopedii Gdańskiej*. Po stronie Biblioteki był dobór materiału ilustrującego poszczególne hasła – kilkaset rycin, map, fotografii i innych obiektów.

Fundacja Biblioteki Gdańskiej od początku swego powstania wspiera statutową działalność Biblioteki. W 2012 roku opracowała i złożyła ofertę w ramach grantu z Urzędu Miasta w Gdańsku na kontynuację zadania pt. *Kartoteka na nośnikach elektronicznych – dokumentacja budowli gdańskich w zbiorach BG PAN*. Efektem realizacji grantu było powiększenie *Kartoteki* o dalsze 90 opisów (ul. Piwna 70 numerów i część ul. Chlebnickiej od nr 1 - 20). Opracowywana ikonografia służy wszystkim zainteresowanym historią Gdańska i jest dostępna w formie bazy danych pod adresem: http://bgpan.gda.pl/kartoteka
Ponadto Fundacja przeznaczała wydawnictwa własne na potrzeby wymiany bibliotecznej oraz w celach promocyjnych, do dyspozycji Dyrekcji.

Fundacja wsparła finansowo Bibliotekę przy realizacji następujących działań:

— projekt *Kartoteka* (grant z UM Gdańska)
12 000,00 PLN

— wkład własny do projektu grantowego (*Kartoteka*)
630,00 PLN

— organizacja wystaw bibliotecznych (dot. wystaw: *Piotr Skarga na tle dziejów Rzeczypospolitej, Noc Muzeów*)
2 122,74 PLN

— darowizna celowa na dofinansowanie zakupu 2 obiektów zbiorów graficznych **5 720,00 PLN**

— sfinansowanie I etapu prac konserwatorskich przy manuskrypcie *Kronika Wielkich Mistrzów* Ms. Uph. f.34
10 000,00 PLN

— zakup na aukcji atlasu *Memel-Pregel- Weichselstrom[…]* z 1899 r.
3 190,00 PLN

Tak więc w omawianym okresie sprawozdawczym Fundacja Biblioteki Gdańskiej w ramach działalności statutowej przeznaczyła na rzecz PAN Biblioteki Gdańskiej łącznie kwotę: **33 662,74 PLN.**

Działalność archiwizacyjna najcenniejszych zbiorów, tj. digitalizacja i mikrofilmowanie, była prowadzona za pośrednictwem firmy **Mikrofilm Center** z Poznania, wyłonionej w trybie przetargu nieograniczonego. W czerwcu 2012 r. zakończyliśmy współpracę przy tworzeniu Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej. Obecnie firma świadczy usługi na wewnętrzne potrzeby archiwizacyjne Biblioteki. Kontynuowano również przy udziale firmy uzupełnianie zeskanowanych katalogów o system wyszukiwawczy OCR. W 2012 roku indeksacja, finansowana z środków DUN, objęła ponad 46,6 tys. kart katalogowych z zakresu literowego P–R.

Kontynuowano współpracą z **Akademią Muzyczną** w Gdańsku nad projektem *Muzyczne dziedzictwo miasta Gdańska w zbiorach PAN BG*, dotyczącym pełnego opracowania unikatowych zbiorów muzycznych XVI-XVIII wieku. Dzięki wsparciu **Urzędu Miasta Gdańska**, przy finansowej pomocy **Gdańskiej Infrastruktury Wodociągowo-Kanalizacyjnej**, została nagrana kolejna płyta pt. *Passio Christi* Johanna Baltasara Christiana Freislicha. Nagranie zostało dokonane podczas Festiwalu Goldbergowskiego przez Goldberg Baroque Ensamble pod kierownictwem Andrzeja Szadejki. Ze strony Biblioteki za prace przygotowawcze i opracowanie materiału odpowiedzialna była mgr Agnieszka Kubiak.

W ramach współpracy z **Urzędem Miasta** powstaje adnotowana bibliografia tekstów literackich dotyczących Gdańska. Kilkunastoosobowym zespołem kieruje dr Zofia Tylewska-Ostrowska. Obecnie kontynuowane są prace nad drugim tomem bibliografii, obejmującym siedemnastowieczną literaturę.

W 2012 rozpoczęliśmy współpracę z **Antykwariatem Wu-eL** ze Szczecina w sprawie organizacji wystawy przedaukcyjnej i XXI aukcji pt.: *Gdańsk w Prusiech – część druga*. Ponad 1000 obiektów pochodzących z antykwariatu dr Wojciech Lizaka zostało przeznaczonych do licytacji, z czego zaledwie małą część pokazaliśmy na wystawie poprzedzającej samą aukcję. Funkcję komisarza wystawy z ramienia PAN BG pełniła mgr Krystyna Sarnowska-Jackowska. Na aukcji wystawione były przede wszystkim szeroko rozumiane gedanensia – kartografia, grafika, DŻS-y, fotografie. Licytacja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem prywatnych kolekcjonerów oraz instytucji kultury, gromadzących gdańskie zbiory. W aukcji uczestniczyło ok. 80 osób. Biblioteka wylicytowała 69 pozycji aukcyjnych, głównie map i grafik, uzupełniających gromadzone od ponad 400 lat zbiory.

W Bibliotece Gdańskiej od 1998 roku rozpoczęto katalogowanie zbiorów online w systemie **VTLS/VIRTUA**, a od 2002 r. współtworzymy wraz z innymi bibliotekami naukowymi katalog centralny **NUKAT**. W celu podkreślenie bezprecedensowej współpracy wielu bibliotek i podsumowania wspólnych osiągnięć odbyła się w BUW konferencja jubileuszowa z okazji 10-lecia utworzenia katalogu centralnego NUKAT oraz 20-lecia obecności systemu VTLS W Polsce. Podczas konferencji dr Anna Walczak wygłosiła komunikat informujący o zaawansowaniu prac nad katalogowaniem naszych zbiorów specjalnych.

Podczas trwania mistrzostw Europy w piłce nożnej Euro 2012 wraz z **Akademią Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku** przygotowaliśmy cykl 4 odczytów poszerzających wiedzę z historii i filozofii sportu. Prelekcje były pomyślane jako uzupełnienie wystawy

Moda na sport, prezentującej dokonania, nie tylko futbolowe, gdańskich sportowców.

W PAN Bibliotece Gdańskiej odbyło się *Chińsko-japońsko-koreańskie popołudnie kulturowe* we współpracy w **Szkołami Językowymi Matsuri i Yanan** oraz **Centrum Kultury Orientu**. Spotkanie poświęcone było krajom Orientu, ich tradycji, kulturze i językom. Wykłady przybliżające azjatycki świat wzbogaciła prezentacja tradycyjnych strojów, degustacja specyficznej kuchni (m.in. pokaz przyrządzania sushi) oraz quiz i konkurs orgiami, sprawdzający umiejętności i wiedzę o krajach Dalekiego Wschodu.

Udział w grantach badawczych:

- PAN Biblioteka Gdańska złożyła wniosek o przyznanie grantu badawczego z MNiSW na projekt pt.: *Polonika XVI-XVIII wieku nieznane bibliografii Estreichera w zbiorach PAN Biblioteki Gdańskiej*, zaplanowany na lata 2012-2015, na łączną kwotę 350 282 PLN. Planowane jest opracowanie i zeskanowanie zbiorów starodrucznych oraz wydanie publikacji (katalogu). Wskutek rozbieżnych recenzji zabrakło kilku punktów do przyznania grantu. Toteż Biblioteka zwróciła się z prośbą o ponowne rozpatrzenie wniosku.
- Biblioteka współpracuje z prof. dr hab. Markiem Derwichem z Uniwersytetu Wrocławskiego przy projekcie pt.: *Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX wieku : losy, znaczenie, inwentaryzacja*. Osobą odpowiedzialną ze strony PAN BG jest mgr Ewa Lichnerowicz.
- Mgr Agata Larczyńska jest uczestnikiem grantu NPRH przyznanego Archiwum Państwowemu w Gdańsku pt.: *Katalog dokumentów i listów królów polskich z Archiwum Państwowego w Gdańsku (do 1506 roku)*.
- Dr Maria Otto pracuje w międzynarodowym zespole badawczym opracowującym edycję korespondencji J. Heweliusza (International Committee for the Edition of Hevelius's Correspondence). Grant finansowany z darowizny celowej prze-

kazanej przez Gdańską Infrastrukturę Wodociągowo-Kanalizacyjną (pod patronatem Urzędu Miasta).

- Instytut Geodezji i Kartografii wraz z Biblioteką Gdańską złożył wniosek o finansowanie projektu pt.: *Rola systemu informacji geograficznej w badaniu historii budowli gdańskich*. Projekt zakładał wizualizację zmian w czasie wyglądu gdańskich budynków. Ze strony biblioteki zaangażowani byli dr Maria Pelczar, mgr inż. Anna Wytyk, mgr Wanda Pętlicka, mgr Aneta Kwiatkowska, mgr Helena Dzienis. Projekt nie został pozytywnie rozpatrzony.
- Projekt Kancelarii Senatu i Kancelarii Prezydenta *Archiwa Przełomu : 1989-1991*. Celem przedsięwzięcia jest gromadzenie w formie elektronicznej materiałów archiwalnych z czasu transformacji ustrojowej i udostępnienie ich na platformie cyfrowej. Ze strony PAN BG osobą do współpracy jest mgr Anna Trojanowska.

Studia kontynuowali:

- historyczne studia doktoranckie na UG – mgr Tomasz Larczyński
- historyczne studia doktoranckie na UG – mgr Agata Larczyńska,
- studia na Wydziale Filologicznym (Filologia Polska) na Uniwersytecie Gdańskim – Joanna Piskorska-Bejma, [ukończone uzyskaniem licencjatu],
- studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji UG – mgr Zofia Tatarek,
- studia magisterskie na kierunku Pedagogika ogólna w Gdańskiej Wyższej Szkole Humanistycznej - Anna Łaszewska

Pracownicy Biblioteki uczestniczyli w zorganizowanych wyjściach szkoleniowych na wystawy:

- *Materia światła i ciała. Alabaster w rzeźbie niderlandzkiej XVI-XVI w.* Muzeum Narodowe (Oddział Sztuki Dawnej);

- zwiedzanie nowego gmachu Centralnego Muzeum Morskiego i interaktywnych wystaw;
- zwiedzanie Biblioteki Manhattan, nowo otwartej filii Miejskiej i Wojewódzkiej Biblioteki w Gdańsku.

W dniach 14-16 września 2012 roku 28 pracowników PAN Biblioteki Gdańskiej wzięło udział w wyjeździe szkoleniowym do Łodzi i okolic organizowanym we współpracy z PTTK oddział Gdańsk.

W ramach wyjazdu odwiedziliśmy: Łowicz i jego katedrę, Muzeum pałac w Nieborowie, Park w Arkadii, Muzeum zamek w Łęczycy, kolegiatę w Tumie, Muzeum zamek w Oporowie. W Łodzi zwiedziliśmy i zapoznaliśmy się ze zbiorami i działalnością Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego, Muzeum Książki Artystycznej, Muzeum Kinematografii. Odwiedziliśmy Łódzką Szkołę Filmową, zrewitalizowaną Manufakturę, Pałac Izraela Poznańskiego oraz zabytki Łodzi fabrycznej.

Pracownicy Biblioteki Gdańskiej aktywnie uczestnicząc w życiu naukowym miasta i regionu należeli do wielu towarzystw i stowarzyszeń, tj.: Gdańskie Towarzystwo Naukowe, Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekiem Osiemnastym, Pracownia Literatury Łacińskiej XV-XVIII wieku przy Katedrze Filologii Klasycznej UG, Polskie Towarzystwo Bibliologiczne, Polskie Towarzystwo Filologiczne (dr Maria Otto pełni funkcję Skarbnika w Zarządzie Gdańskiego Koła), Polskie Towarzystwo Geograficzne, Polskie Towarzystwo Językoznawcze, Polskie Towarzystwo Numizmatyczne, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (mgr Z. L. Pszczółkowska pełni funkcję członka Zarządu Okręgu), Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, International Committee for the Edition of Hevelius's Correspondence - międzynarodowy zespół badawczy pracujący nad edycją korespondencji J. Heweliusza (dr Maria Otto).

W 2012 roku Dr Zofia Tylewska-Ostrowska została powołana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w skład Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Ponadto dr Zofia Tylewska-Ostrowska została członkiem Rady Naukowej PAN Biblioteki Kór-

nickiej. Dr Anna Walczak była członkiem Rady Muzealnej Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku, mgr Krystyna Jackowska-Sarnowska pełniła funkcję Prezesa Oddziału Stowarzyszenia Historyków Sztuki. Dr Maria Pelczar została członkiem Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN.

Biblioteka Gdańska, wielokrotnie inicjując wydarzenia naukowe, wpisała się na stałe w intelektualny krajobraz miasta, jednocześnie stając się miejscem ważnych i różnorodnych spotkań środowiska gdańskiego.

Publikacje pracowników

BALIŃSKI Aleksander: Pērōz III na progu ery Magów.[w:] ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΖΗΤΩ / Szukam człowieka : księga pamiątkowa ofiarowana profesorowi Krzysztofowi Głombiowskiemu w 65. rocznicę urodzin. Pod red. A. Marchewki. Gdańsk 2012, s. 209-211

BARTOSZEWSKA-BUTRYN Honorata: Architekci pomorscy dwóch epok : projekty Alfonsa i Zdzisława Licznerskich : wystawa wybranych prac. PAN BG 15 listopada – 21 grudnia 2012. Gdańsk : PAN BG, 2012

BARTOSZEWSKA-BUTRYN Honorata [współautor, 3 noty katalogowe]. [w:] Bartholomäus Schachman (1559-1614): sztuka podróży : katalog. Red. Tadeusz Majda, Magdalena Mielnik. Gdańsk : Muzeum Narodowe, 2012

BINKOWSKA Dagmara: Kobiety na srebrnym globie : o celtyckich korzeniach polskiej SF. *Czas Fantastyki* 2012, nr 3, s. 3-10

CZERNIAKOWSKA Ewa: Bernard Zygmunt Milski jako miłośnik Mickiewicza. Gdańsk-Pruszcz Gdański : Wydawnictwo „Jasne", 2012

CZERNIAKOWSKA Ewa: Staniewicz Anna z domu Butrym (1891-1970), bibliotekarka, nauczycielka, działaczka społeczna, tłumaczka. [w]: Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012, s. 214

CZERNIAKOWSKA Ewa: Staniewicz Elwira (1903-1995), pracownik administracyjny PG. [w:] Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012, s. 214-215

CZERNIAKOWSKA Małgorzata: Jan Heweliusz : miłośnik ksiąg. Gdańsk - Pruszcz Gdański : Wydawnictwo „Jasne", 2012

CZERNIAKOWSKA Małgorzata: Ehler Karol Bogumił (1685-1753), gdański patrycjusz, burmistrz, burgrabia, prawnik, miłośnik nauk. [w:] Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012, s. 71-72

CZERNIAKOWSKA Małgorzata: Davisson Daniel Bogumił (1729-ok.1789), tajny radca wojskowy króla polskiego, bibliofil, miłośnik nauk. [w:] Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012, s. 64-65

DZIENIS Helena: Gdańskie pracownie fotograficzne XIX wieku. [w:] Rudolf Theodor Kuhn : Fotograf krajobrazu, architektury i morza. Red. Jacek Bielak. Gdańsk : Fundacja Karrenwall ; Toruń : Wydawnictwo VIA, 2012, s.29-39.

DZIĘGIELEWSKI Roman: Parafia Łęgowo w rękopisie „Echo sepulchralis" ks. Jana Gotfryda Borka. [w:] Iwo Roweder (1699-1765) : życie dla Boga i dla bliźnich. Pod red. Grzegorza Rafińskiego. Pelplin 2012, s. 122-132

DZIĘGIELEWSKI Roman [tłum.]: Uroczystość wprowadzenia kultu św. Oliwii. [w:] Iwo Roweder (1699-1765) : życie dla Boga i dla bliźnich. Pod red. Grzegorza Rafińskiego. Pelplin 2012, s. 155-173

DZIĘGIELEWSKI Roman [tłum. i komentarz]: A. Franckenberger „Mowa na temat początków szkolnictwa …(1568)". [w:] Gdańskie Gimnazjum Akademickie. T. 5. Źródła i artykuły. Pod red. Lecha Mokrzeckiego i Mariusza Brodnickiego. Gdańsk : Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2012, s. 21-33

GRYZIO Beata: Muzeum czarnej sztuki : katalog inkunabułów PAN Biblioteki Gdańskiej : (część III). Gdańsk : słowo/obraz terytoria, 2012, s. 359, [6]

LARCZYŃSKA AGATA: Piękno średniowiecznych manuskryptów. Biblioteka gdańskiego klasztoru franciszkanów na nowo odkryta. [w:] *Studia Zamkowe* t. 4 (2012), s. 111-127

LARCZYŃSKA Agata [współautor, 6 not katalogowych]. [w:] Bartholomäus Schachman (1559-1614): sztuka podróży : katalog. Red. Tadeusz Majda, Magdalena Mielnik. Gdańsk : Muzeum Narodowe, 2012

LICHNEROWICZ Ewa [współautor, 4 noty katalogowe]. [w:] Bartholomäus Schachman (1559-1614): sztuka podróży : katalog. Red. Tadeusz Majda, Magdalena Mielnik. Gdańsk : Muzeum Narodowe, 2012

MADEJA-GRZYB Magdalena [tłum. z j. niem. listów Jerzego Forstera]. [w:] Józef M. Ziółkowski, Małgorzata Olczak: Z Forsterami i Cookiem na kraniec świata. Pelplin 2011.

OTTO Maria [współautor, 6 not katalogowych]. [w:] Bartholomäus Schachman (1559-1614): sztuka podróży : katalog. Red. Tadeusz Majda, Magdalena Mielnik. Gdańsk : Muzeum Narodowe, 2012

OTTO Maria [tłum. z j. łac.]. [w:] Józef M. Ziółkowski, Małgorzata Olczak: Z Forsterami i Cookiem na kraniec świata. Pelplin 2011

PAWLIK –FLISIKOWSKA Marta: Portret miasta. Widok Długiego Pobrzeża ujęty z Zielonego Mostu. [w:] Rudolf Theodor Kuhn : Fotograf krajobrazu, architektury i morza. Red. Jacek Bielak. Gdańsk : Fundacja Karrenwall ; Toruń : Wydawnictwo VIA, 2012, s. 109-113

PSZCZÓŁKOWSKA Lidia: Anna Maria z Ładów Świderska (1924-2010). *Rocznik Gdański*, t. LXIX/LXX, (2009/2010), s. 217-222

PSZCZÓŁKOWSKA Lidia: Wspomnienie zasług dla Gdańska Jana Bernardyna Bonifacia, marliza Orii. [w:] Gdańskie Gimnazjum Akademickie. T. 5. Źródła i artykuły. Pod red. Lecha Mokrzeckiego i

Mariusza Brodnickiego. Gdańsk : Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2012, s. 141-171.

PSZCZÓŁKOWSKA Lidia, Bechler Maria Cecylia Józefa Marta. [w:] Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012, s. 23-24.

PSZCZÓŁKOWSKA Lidia, Binerowski Zbigniew. [w:] Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012, s. 28-29.

PSZCZÓŁKOWSKA Lidia, Des Loges Janina Wanda. [w:] Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012, s. 66-67.

PSZCZÓŁKOWSKA Lidia, Mroczyńska Martyna. [w:] Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012, s. 161-162.

PSZCZÓŁKOWSKA Lidia, Romanowski Wincenty. [w:] Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement III. Red. Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2012

SARNOWSKA-JACKOWSKA Krystyna: Fontanna Neptuna ze zbiorów PAN Biblioteki Gdańskiej : przyczynek do stosunków kulturalnych Gdańska z Królewcem. [w:] Manieryzm – Maniera – Manieryczność. Red. Jacek Friedrich, przy współpracy Małgorzaty Omilanowskiej i Jacka Bielaka. Warszawa : Zarząd Główny SHS, 2012, s. 201-217

SARNOWSKA-JACKOWSKA Krystyna [współautor, 1 nota katalogowa]. [w:] Katalog wystawy Muzeum Narodowego w Kielcach "Czas" : październik 2012 - styczeń 2013. Red. Joanna Mielcarska-Kaczmarczyk. Kielce 2012, s. 38

SARNOWSKA-JACKOWSKA Krystyna: Obraz Gdańska i okolic Augusta Lobegotta Randta. [w:] Tradycjonalizm i neotradycjonalizm

w sztuce XIX i XX wieku na Pomorzu. Red. Józef Tarnowski, Roman Nieczyporowski Gdańsk : Oddział Gdański SHS, 2012, s. 35-85

SZYBOWSKA Urszula: Zapiski pożeracza ksiąg. O rodzajach i funkcjach marginaliów na podstawie notatek Jana Bernarda Bonifacia. Pruszcz Gdański : Wydawnictwo „Jasne", 2012, s. 57, [1]

SYCHTA Stefania [korekta niemieckojęzyczna całości]: Encyklopedia Gdańska. Red. Błażej Śliwiński. Gdańsk : Fundacja Gdańska, 2012

WYTYK Anna [współautor, 6 not katalogowych]. [w:] Bartholomäus Schachman (1559-1614): sztuka podróży : katalog. Red. Tadeusz Majda, Magdalena Mielnik. Gdańsk : Muzeum Narodowe, 2012

Współpraca z zagranicą

Stałe kontakty w zakresie wymiany wydawnictw utrzymywane były z 26 krajami poprzez 53 biblioteki i instytucje zagraniczne. Z tego źródła wpłynęło do Biblioteki 79 wol. druków zwartych i 156 egzemplarzy czasopism.

Dla czytelników zagranicznych wykonano 55 specjalistycznych kwerend, przede wszystkim w zakresie zbiorów specjalnych (w Dz. Zbiorów Specjalnych 38, ale także w Dz. Udostępniania – 11 i w Dz. Opracowania Druków XIX w. – 6).

Pokłosiem konferencji *Hevelius 2011* było zawiązanie się międzynarodowego komitetu (**International Committee for the Edition of Hevelius's Correspondence**), którego zamierzeniem jest wydanie korespondencji Jana Heweliusza. W projekt zaangażowani są przedstawiciele strony niemieckiej (Uniwersytet w Ratyzbonie), strony francuskiej (Bibliotheque nationale de France i Observatoire de Paris) i strony polskiej (Instytut Historii Nauki PAN, PAN BG). Bibliotekę reprezentuje dr Maria Otto, która odbyła 2 sesje wyjazdowe do Warszawy i Paryża w celu ustalenia harmonogramu i podziału materiału rękopiśmiennego oraz zasad jego opracowania.

W styczniu 2012 roku zakończyła się wystawa *Obok. Polska-Niemcy. 1000 lat historii w sztuce* w berlińskim Martin-Gropius-Bau. Do Biblioteki wróciło 17 wypożyczonych obiektów, obrazujących tysiącletnią historię wzajemnych stosunków zapisaną w dziełach sztuki. Projekt, po stronie polskiej koordynowany przez Zamek Królewski w Warszawie, był artystycznym wydarzeniem towarzyszącym polskiej prezydencji w Radzie Europy.

Współpracujemy także z **Orientalist Museum w Ad-Dausze** (Katar) oraz z **Muzeum Narodowym w Gdańsku** nad dwoma wspólnymi wystawami poświęconymi Bartłomiejowi Schachmannowi, gdańskiemu burmistrzowi, podróżnikowi po krajach Bilskiego Wschodu. Pierwsza z ekspozycji *Sztuka podróży: Bartholomäus Schachman (1559–1614),* mająca miejsce w Zielonej Bramie, prezentowała

album z podróży Bartłomieja Schachmanna (udostępniony przez Orientalist Museum) na tle podróżniczych zainteresowań szesnastowiecznego Gdańska. Z Biblioteki wypożyczono obiekty kartograficzne, graficzne, rękopiśmienne i starodruczne. Po gdańszczanach wystawę mogli zobaczyć Katarczycy. Tym razem koncepcja wystawy *Bartholomäus Schachman (1559–1614) : The Art of Travel* zakładała trójdzielność kompozycyjną: osiągnięcia i wzajemne wpływy naukowe, artystyczne w XVI wieku w Europie i Imperium Osmańskim, postać Schachmana wraz z obiektami przybliżającymi szesnastowieczny Gdańsk (Sala Gdańska) oraz Sala Orientalna, w której pokazywany był album, tj. ponad 100 akwareli dokumentujących obserwacje podróżnicze. W Sali Gdańskiej eksponowany był na honorowym miejscu portret gdańskiego burmistrza, jego ekslibris, sztambuch oraz stare druki, w tym inkunabuł, z jego prywatnego księgozbioru (ze zbiorów Biblioteki) oraz malarstwo i rzemiosło gdańskie z kolekcji Muzeum Narodowego. Ekspozycja w Ad-Dausze stała się niezwykle silnym narzędziem promocyjnym dla naszego miasta, informującym nie tylko o jego położeniu i sławnym obywatelu, ale również pokazującym najpiękniejsze zabytki i historię Gdańska na filmie prezentowanym podczas wystawy.

Biblioteka współpracowała ze **Stacją Naukową PAN w Rzymie**, w ramach umowy dotyczącej wdrażania systemu opracowywania zbiorów VIRTUA dla rzymskich zasobów Stacji Naukowej. Pracownice Działu Opracowania – mgr Anna Potorska, mgr Aneta Kwiatkowska i Bibliotekarz Systemowy dr Anna Walczak wyjeżdżały do Rzymu w celu przeprowadzenia szkolenia oraz pomocy przy katalogowaniu. Rzymska stacja korzysta z serwera oraz opieki merytorycznej PAN BG. Opracowanie katalogowe zbiorów rzymskich wzbogaciło naszą bazę lokalną o opisy z lokalizacją rzymską. W 2012 r. wprowadzono do tej bazy 4 349 nowych rekordów bibliograficznych, co od początku współpracy w 2010 r. daje stan na dzień 31.12.2012 r. - 8 971 rekordów.

Współpracowano z amerykańskim konsorcjum **VTLS**, zapewniającym Bibliotece dostęp do system VIRTUA, w którym opracowywane są zbiory w trybie online. We wrześniu w Bibliotece Uniwersy-

teckiej w Warszawie odbyło się spotkanie Europejskiej Grupy Użytkowników (26th Annual VTLS EMEA Users' Group Meeting). Było to spotkanie podwójnie jubileuszowe. Po pierwsze z okazji 20-lecia podpisania pierwszej umowy współpracy pomiędzy VTLS a grupą czterech polskich bibliotek. Po drugie obchodziliśmy 10. rocznicę powstania katalogu centralnego NUKAT. Przez 4 dni bibliotekarze, bibliotekarze systemowi, informatycy i administratorzy systemu uczestniczyli w seminariach, szkoleniach i wymieniali doświadczenia z innymi użytkownikami w grupach dyskusyjnych. Bibliotekę reprezentowały dr Zofia Tylewska-Ostrowska, dr Anna Walczak i mgr Maria Skopek-Ziemlańska.

Do Biblioteki zwracały się także osoby prywatne proponując współpracę przy projektach naukowych. Dr Hans-Peter Marti ze Szwajcarii złożył propozycję utworzenia bazy online zawierającej dysertacje Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego wraz z dostępem do pełnotekstowych źródeł. Osobą odpowiedzialną za przekazanie zeskanowanych dysertacji jest mgr Stefania Sychta. Kolejną osobą, która zgłosiła się z projektem do wspólnej realizacji, była Monika Biel niemiecka doktorantka, zamierzająca opracowywać druki emblematyczne. Projekt zawieszony z powodu poszukiwania dróg finansowania zadania.
Współpracujemy również z dr Manfredem Weltim ze Szwajcarii nad polską edycją jego ostatniej publikacji poświęconej J. B. Bonifacio. Wydanie polskiego tłumaczenia jest uzależnione od uzyskania grantu z Urzędu Miasta.

Prowadzono ożywioną korespondencję zagraniczną w postaci ponad kilkuset listów i maili, głównie w językach niemieckim i angielskim.

Kontynuowane było uczestnictwo w międzynarodowych organizacjach: w Stowarzyszeniu Europejskich Bibliotek Naukowych (LIBER), w organizacji BIBLIOTHECA BALTICA. Zgłoszono akces do Konsorcjum Polskich Bibliotek Naukowych Gromadzących Stare Druki (CERL) i od 2013 zaczniemy współpracę polegającą na tworzeniu wspólnej bazy starych druków. Podtrzymywano kontakty z Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku.

Wydawnictwa

Ku naszej wielkiej radości w 2012 r. ukazał się w wydawnictwie *słowo/obraz terytoria* katalog najstarszych pomników sztuki drukarskiej gromadzonych w PAN BG pt. *Muzeum czarnej sztuki : katalog inkunabułów Biblioteki Gdańskiej PAN*. Autorstwa podjęła się mgr Beata Gryzio, kontynuując tym samym wcześniejsze dzieło katalogowania gdańskich najwcześniejszych starych druków (*Katalog Inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku* z 1954, uzup. 1967). Opisy katalogowe poszczególnych zabytków czarnej sztuki zostały wzbogacone o narracyjną opowieść o ich barwnych losach i ciekawej proweniencji.

Mgr Honorata Bartoszewska-Butryn opracowała katalog przekazanych przez Panów Licznerskich 185 rysunków architektonicznych pt.: *Architekci pomorscy dwóch epok : projekty Alfonsa i Zdzisława Licznerskich*. Publikację otwiera słowo wstępne, przybliżające sylwetki obu architektów wraz z charakterystyką ich dorobku projektowego. Katalog towarzyszył wystawie wybranych prac z podarowanej PAN BG kolekcji. Publikacja ukazała się sumptem Biblioteki, dzięki zaangażowaniu mgr Honoraty Bartoszewskiej-Butryn (merytoryczne opracowanie), dr Anny Frąckowskiej (skład i łamanie), p. Macieja Mielniczuka (druk) i Pracowni Introligatorskiej.

Biblioteka od kilku lat współpracuje z dr hab. Andrzejem Szadejką i kierowanym przez niego Goldberg Baroque Ensemble. Dzięki patronatowi Urzędu Miasta i pomocy finansowej Gdańskiej Infrastruktury Wodociągowo-Kanalizacyjnej ukazała się już czwarta płyta CD z serii ***Muzyczne Dziedzictwo Miasta Gdańska***, była to *Pasja* Johanna Balthasara Christiana Freislicha. Patronat medialny nad wydarzeniem objął Program II Polskiego Radia i tamże transmitowane było nagranie *Passio Christi*, wykonane w trakcie Festiwalu Goldbergowskiego we wrześniu 2012 roku.

Wydanie drugiego tomu bibliografii adnotowanej *Gdańsk w literaturze* obejmującej lata 1601–1700, ukaże się drukiem w 2013 roku w oficynie wydawniczej *słowo/obraz terytoria*. Zespół pracowników merytorycznych Biblioteki Gdańskiej, pod kierownictwem dr Zofii Tylewskiej-Ostrowskiej, przeprowadza ostateczną redakcję tomu.

Administracja

Od 2012 roku funkcjonuje nowa strona internetowa Biblioteki. Została zaprojektowana tak, aby w przejrzysty sposób informować o zbiorach (dostęp do katalogów i baz danych). W planach jest utworzenie wersji anglojęzycznej.

Biblioteka w 2012 r. dostała dotację celową w wysokości 200 tys. PLN na zadanie inwestycyjne, polegające na ociepleniu ścian zewnętrznych oraz wymianie stolarki okiennej w budynku Biblioteki Gdańskiej. Udało się ocieplić ściany Magazynu Zbiorów Specjalnych, co poprawiło warunki przechowywania najstarszych i najcenniejszych zbiorów. Wymienione zostały również dwa okna w wykuszu VI i V piętra. Prace, które przybiegały w dwóch etapach, skontrolowała nie wnosząc zastrzeżeń p. Elżbieta Worwa z Biura Zarządzania Majątkiem Polskiej Akademii Nauk.

Ponadto komórka administracyjna przeprowadziła następujące postępowania przetargowe o wartości powyżej równowartości 14 tys. Euro:

- → całodobowa ochrona budynków PAN BG,
- → zakup zestawów komputerowych,
- → prenumerata czasopism polskich i zagranicznych,
- → wykonanie pełnej dokumentacji cyfrowej zbiorów PAN BG oraz ich opracowanie katalogowe w systemie VIRTUA na potrzeby projektu: PBC,
- → docieplenie ścian części budynku z lat 70-tych PAN BG (ul. Wałowa 15),
- → wymiana stolarki okiennej w wykuszu IV i V piętra budynku z lat 70-tych PAN BG (ul. Wałowa 15),
- → cekolowanie i malowanie powierzchni sali wystawowej (ul. Wałowa 15)

Przeprowadzono również postępowanie w sprawie udzielenia zamówienia o wartości powyżej równowartości 2 tys. Euro do kwoty 14 tys. Euro, odnośnie następujących zadań:

- → konserwacja dźwigów,
- → konserwacja rękopisu,
- → konserwacja systemu gaszenia gazem,
- → nagranie, wybór wersji do montażu, mastering, opracowanie, przygotowanie do druku i wydanie płyty CD *Muzyczne Dziedzictwo Miasta Gdańska*, vol. IV,
- → roczny przegląd stacji transformatorowej,
- → zakup drzwi wewnętrznych (10 sztuk),
- → wykonanie repliki katalogu systematycznego (skanowanie i wydruk).

Działalność Komórki ds. techniczno–gospodarczych w roku 2012:

- → Wymieniono umywalkę w toalecie ogólnodostępnej na parterze budynku przy ul. Wałowej 15.
- → Wykonano roczną konserwację trafostacji SN i NN.
- → Zakupiono plastikowe karty biblioteczne dla czytelników.
- → Zakupiono dla Pracowni Konserwatorsko-Introligatorskiej pH-metr wraz z niezbędnym osprzętem.
- → Zakupiono łącznie 25 komputerów i serwer.
- → Zakupiono łącznie 5 wózków bibliotecznych.
- → Wymieniono grzejniki w holu wystawowym budynku przy ul. Wałowej 15 (5 szt.) oraz grzejniki na V piętrze dobudowanego budynku przy ul. Wałowej 15 wraz z montażem zaworów zwrotnych (łącznie 7 szt.).
- → Wymieniono 4 miski ustępowe w toaletach budynku przy ul. Wałowej 15.
- → Wymieniono podgrzewacze wody na nowe (2 szt. Wałowa 15 i 1 szt. Wałowa 24).
- → Zakupiono niezbędne meble (2 biurka, 2 kontenerki mobilne, 4 fotele biurowe, 4 regały oraz 4 stoliki).

→ Zakupiono regały metalowe do komory odkażającej oraz pracowni kartografii.
→ Zakupiono 6 lup podświetlanych stołowych dla potrzeb Działu Zbiorów Specjalnych i Pracowni Introligatorsko – Konserwatorskiej.
→ Zakupiono 10 termohigrometrów bębnowych i 4 elektoniczne.
→ Zlecono umycie części szklanych fasady budynku przy ul. Wałowej 24 i okna ryzalitu wejściowego budynku przy ul. Wałowej 15.
→ Wymieniono 10 drzwi od pracowni Działu Zbiorów Specjalnych.
→ Zakupiono niezbędne akcesoria do komory odkażającej zbiory (uszczelki oraz manometry) oraz zlecono naprawę zaworu próżniowego.
→ Zakupiono 2 rejestratory obrazu na potrzeby monitoringu.
→ Zlecono wykonanie instalacji ogrzewania koszy dachowych nad sekretariatem i gabinetem Dyrektora Biblioteki.
→ Remont fasady – w związku z termomodernizacją części fasady zlecono modernizację oświetlenia od strony boiska szkolnego oraz wykonanie niezbędnych przeróbek w instalacji klimatyzacyjnej pomieszczeń ochrony i kadr.
→ Zakupiono zawiesia wystawowe do sali wystawowej.
→ Wykonano zabezpieczenie elektryczne poszczególnych rozdzielni elektrycznych oraz stacji NN zabezpieczające przed skutkami przełączeń w stacji trafo SN (zbyt bliska odległość stacji SN od NN powoduje w czasie przełączania powstanie nagłego skoku napięcia).
→ Zmodernizowano oświetlenie pomieszczeń Pracowni Introligatorsko – Konserwatorskiej (wymiana oświetlenia) oraz wykonano kolumny z gniazdami w stołach introligatorskich w celu wyeliminowania luźno leżących przewodów.
→ Zlecono malowanie holu wystawowego (Wałowa 15).
→ Zakupiono i zamontowano na stałe nowy rzutnik multimedialny i ekran opuszczany elektrycznie w Sali konferencyjnej budynku przy ul. Wałowej 24.
→ Zmodernizowano oświetlenie w 4 dźwigach osobowych na LED (ograniczając zużycie prądu na oświetlenie wind 5-krotnie).

→ Zamontowano rolety i żaluzje w Sali Wystawowej, holu wystawowym, Księgowości i Pracowni Konserwatorskiej.
→ Wymieniono płytki PCV w korytarzu parteru (dział zbiorów specjalnych) na wykładzinę przemysłową.
→ Po zmianie firmy konserwującej dźwigi w budynkach Biblioteki udało się naprawić windę w magazynie XIX wieku po zalaniu maszynowni wodą.
→ Wykonywano wszelkie niezbędne prace naprawcze w celu utrzymania budynków w dobrym stanie technicznym.
→ Pozbyto się wysłużonej wykładziny w Sali Katalogowej (Budynek dobudowany w latach 70-tych) oraz wycyklinowano ukryty pod nią parkiet. Odświeżono również ściany Katalogu.
→ Dokończono wdrażanie system zintegrowanego klucza.
→ Zamówiono wizytówki dla kierowników działów.
→ Zamówiono materiały promocyjne (teczki na dokumenty i akcesoria papiernicze z logo Biblioteki).
→ Zlecano projekt i wykonanie plakatów na wystawy biblioteki.
→ Dokonywano zakupów niezbędnych materiałów koniecznych do bieżącego prawidłowego funkcjonowania budynków Biblioteki oraz normalnej stałej pracy.
→ Przeprowadzano wymagane konserwacje stałe wszystkich instalacji w obu budynkach.
→ Zlecono specjalistyczne przeglądy (roczny budynku, wentylacji grawitacyjnej, instalacja odgromowa i in.).
→ Dokonywano drobnych bieżących napraw.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

stan środków pieniężnych na 01.01.2012	**14.335,49**
odpis podstawowy w 2012 roku	112.674,72
odsetki bankowe	16,31
spłaty pożyczek mieszkaniowych	62.840,00
podatek od zapomóg 2012 płatny w 2013	360,00
Razem	**190.226,52**
stan środków pieniężnych na 31.12.2012	**15.974,63**

Struktura wydatków w 2012 roku

świadczenia urlopowe pracowników (92 osoby)	71.200,00
pożyczki mieszkaniowe (12 osób x 5.000,00 zł.)	60.000,00
zapomogi (11 osób)	23.100,00
bony okolicznościowe (37 emerytów x 300,00)	11.100,00
dofinansowanie wyjazdu szkoleniowego	7.540,91
nekrologi i kondolencje (1)	154,98
prowizja za prowadzenie rachunku	432,00
podatek od zapomóg za 2011 płatny w 2012	724,00
Razem	**174.251,89**

Kancelaria Obrony Cywilnej

Kancelaria utrzymywała stały kontakt, polegający na wymianie korespondencji, z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz z Polską Akademią Nauk. Ponadto pracownik Kancelarii odpowiedzialny za sprawy obronne, OC oraz informacje niejawne trzykrotnie konsultował w WBiZK problemy z zakresu powierzonych mu obowiązków.

Kancelaria sporządziła i przekazała do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UM w Gdańsku 4 dokumenty:

- Sprawozdanie z realizacji zadań w roku 2011.
- Kartę informacyjną zakładu pracy.
- Wykaz pojazdów, maszyn, urządzeń.
- Kartę informacyjną o informacjach OC.

Zostały przeszkolone w zakresie szkolenia podstawowego OC i ochrony informacji niejawnych 2 nowo przyjęte do pracy osoby.

Ponadto opracowano i uzgodniono z WBiZK kalendarzowy plan działania OC PAN BG na rok 2012 oraz kalendarzowy i tematyczny plan szkolenia OC PAN BG na rok 2012.

Uwagi końcowe

Rok 2012 zapisał się w 416 roku istnienia Biblioteki Gdańskiej jako rok pomyślny i obfitujący w ciekawe wydarzenia. W podstawowych, statutowych obowiązkach w zakresie gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów wyniki pracy przyniosły zdecydowanie zadowalające efekty. Księgozbiór powiększył się o 13.515 wol. w tym 6.640 wol. nowej książki i 6.875 pozycji zbiorów specjalnych. W przypadku tych ostatnich, dzięki znaczącemu dofinansowaniu ze strony Polskiej Akademii Nauk, zakupiono wyjątkowo dużo cennych i niezwykle wartościowych uzupełnień do zbiorów starych druków, grafiki, kartografii, fotografii.

Baza nowych nabytków katalogowanych online w systemie Virtua powiększyła się o 17.543 rekordów egzemplarza, przy czym warto odnotować fakt coraz szerszego opracowywania online nie tylko nowej książki, ale także różnych kategorii zbiorów specjalnych.

Użytkownikom, zarówno stacjonarnym jak i korzystającym online, odwiedzającym Bibliotekę w roku 2012 w liczbie 44.665 osób udostępniono 114.484 poz. w 129.835 wol., przy czym warto odnotować wyraźnie zwiększającą się liczbę udostępnień online w stosunku do udostępnień na miejscu.

Tendencja ta rośnie w miarę powiększania listy obiektów udostępnionych w postaci pełno tekstowych kopii cyfrowych na stronach Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej. Od początku udziału w projekcie Biblioteka Gdańska udostępniła w PBC 1.995 publikacji (głównie zbiorów specjalnych), a proces ten będzie kontynuowany w latach następnych. Formalne, przypadające na koniec czerwca 2012 roku zakończenie Projektu nie oznacza zakończenia prac; będą one nadal prowadzone przez Bibliotekę w miarę posiadanych sił i środków.

Obok w/w działań ważne miejsce w pracy Biblioteki zajmowała działalność promocyjna, w ramach której organizowano szereg wystaw, pokazów i prezentacji. Prawdziwym wydarzeniem był pokaz *Moda na książkę : moda w książce* podczas Nocy Muzeów, który odwiedziło ponad 800 osób.

Wielu pracowników w ramach prac naukowych Biblioteki publikowało wyniki swoich badań, wygłaszało referaty, uczestniczyło w szkoleniach, konferencjach i sympozjach. Realizowane były dwa granty badawcze NPRH: *Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX wieku : losy, znaczenie, inwentaryzacja*.; *Katalog dokumentów i listów królów polskich z Archiwum Państwowego w Gdańsku (do 1506 roku)*.

Szczególnie ważny był udział w wieloletnim międzynarodowym Projekcie badawczym opracowującym edycję korespondencji J. Heweliusza (International Committee for the Edition of Hevelius's Correspondence). Grant finansowany był z darowizny celowej przekazanej przez Gdańską Infrastrukturę Wodociągowo-Kanalizacyjną (pod patronatem Urzędu Miasta).

Innym, zasługującym na odnotowanie aspektem kontaktów międzynarodowych BG była współpraca z Orientalist Museum w Ad-Dausze (Katar) nad przygotowaniem dwóch wspólnych wystaw (Gdańsk i Katar) poświęconych Bartłomiejowi Schachmannowi, gdańskiemu burmistrzowi, podróżnikowi po krajach Bliskiego Wschodu.

Stałe zabiegi o poprawianie stanu materialnego budynków Biblioteki, dzięki przyznanej przez PAN dotacji celowej w wysokości 200 tys. PLN, pozwoliły na wykonanie ocieplenia ścian zewnętrznych oraz wymianę stolarki okiennej w budynku dobudowanym w latach 70-tych, w którym mieści się magazyn zbiorów specjalnych, co wydatnie poprawiło warunki przechowywania najstarszych i najcenniejszych zasobów. Wymienione zostały również dwa okna w wykuszu VI i V piętra. Za sprawą Akademii przyznano Bibliotece także dodatkowe środki na drobne remonty i zakup wyposażenia.

dr Zofia Tylewska-Ostrowska